

TARSIS SU SSSR KAIP NUO JOS SAUGOTIS

600 įtariamų komunistų gavo pasus
propagandos ir špionažo kelionėms

Aukščiausias teismas suvaržė saugumo įstaigas
WASHINGTONAS, D. C. — Roderic O'Connor, valstybės departamento saugumo viršininkas, sako, kad dabar šimtai Amerikos komunistų, Sovietų šaltojo karo kareivių, pasileido į užsienį, Sovietų Sąjungą ir net komunistinę Kiniją propagandos ir špionažo tikslais, kai JAV aukščiausias teismas išaiškino, jog valstybės departamento saugumo organai neturi teisės neduoti užsienio paso įtariamiesiems asmenims.

Iki teismo išaiškinimo valstybės departamentas atimdavo pasus tokiems komunistų bendrakeleiviams, kurie išvykę į užsienį stengdavosi diskredituoti Ameriką, kaip, pvz. negrų dainininkas Paul Robeson. Jei ši tvarka nebūtų buvusi panaikinta, vyriausybė būtų galėjusi atimti užsienio pasą ir tokiame kapitalizmo šuliu, kaip multimilijonieriui Cyrus Eaton.

Jis, būdamas Kremliu, sukelęs, anot jo paties žodžių, gardaus juoko Nikitai Chruščevui, pasakodamas, kad Amerika yra tikra policinė, geštapinė valstybė, kur žmonės, kalbėdamiesi savo tarpe, baugiai dairosi per petį, ar nesiklauso koks FBI agentas.

“Jie visi prieš kareivius”

O'Connor kalbėjo užsienio karo veteranų, saugumo, gynybos ir amerikoniškų komitetų nariams, kad minėtu teismo sprendimu jau pasinaudojo 596 komunistai arba jų sėbrai. “Jie yra šaltojo karo kareiviai, prieš karius. Jie tokie pat aiškūs amerikiečių priešai, kaip ir tie, kurie per II pasaulinį karą šaudė į mane ir į jus. Jie keliauja į užsienį tarptautinio komunizmo samokslu reikalais. Esant karui pasų davinėjimas reikštų pagalbą ir globą priešui. Bet remiantis dabartiniu įstatymu, vyriausybė ne tik turi jiems išduoti pasus, bet ir suteikti konsuliarinę apsaugą ir globą bei kitas privilegijas, kurias garantuoja JAV užsienio pasas. Iš tokios tvarkos būtų galima juoktis, jei ji nebūtų tokia pavojinga, tragiška”, kalbėjo O'Connor.

Vyriausybė prašys iš naujo kongresą, kad jis panaikintų aukščiausio teismo sprendimą. Toks įstatymo projektas buvo įteiktas pereinamame kongrese, bet nepaėjo. Prašydami užsienio paso, komunistų sėbrai sako, kad jie važiuoja “biznio ir malonumo” reikalais. Nesunku įsivaizduoti, kokie jų bizniai ir malonumai, kalbėjo O'Connor.

Vienas iš tokių “bendrakeleivių”, Anna Louise Strong, kuri ilgus metus dirbo Maskvoje anglų kalbos laikraštyje ir per apsirūkimą buvo išstremta, gavusi užsienio pasą, pasileido į pačią komunistinę Kiniją, nors ten keliauti yra uždrausta bet kam, t.y. ir komunistui.

— 21 Amerikos mokslininkas ir aviacijos kareivis, vėjų varinėjamai Ledinutajame vandenyne, 300 mylių nuo šiaurės atšalio, ant atskilios ledo lyties, buvo išgelbėti drąsaus lakūno. Jo lėktuvas, aprūpintas slidėmis, nusileido ant jų ledo lyties ir perkėlė juos į didžiąją ledinę salą.

Togolandas pakeliui
į nepriklausomybę

Afrikos tautos žengia į
laisvę, Europos —
neša vergiją

NEW YORKAS. — Togo kolonija arba Togolandas, kurią iki I pasaulinio karo valdė Vokietija, o po II pas. karo Jungtinės Tautos pavedė koloniją valdyti Prancūzijai, kol šalis pasirodys nepriklausomam gyvenimui, greit bus laisva valstybė ir naujas JT narys.

Pereitą balandžio mėn. JT pravedė Togolande balsavimą ir žmonėms pasisakius, kad jie nori valdyti nepriklausomai, imtasi paskutinių darbų pasiruošimui į savarankišką gyvenimą.

Togolandas siaura juosta įsispaudžia tarp naujai susikūrusios Ganos respublikos ir Nigerijos, kuriai anglai irgi žadėjo nepriklausomybę 1960-61 metais.

Togolandas jau turi steigiamąjį seimą ir laikinę vyriausybę su Sylvanus Olympio priešaky. Jis yra baigęs Londone ekonominius mokslus ir turi didelę kakavos plantaciją. Nepriklausomybė bus paskelbta 1960 metais. Gyventojų ten tėra tik 1 milijonas.

Atskridus Togolando premjerui Olympio į Jungtines Tautas, New Yorko aerodrome jį pasitiko Prancūzijos ambasadorius Jacques Kusiščenko - Morinez ir suruošė jo garbei didelį rautą Waldorf-Astoria viešbuty.

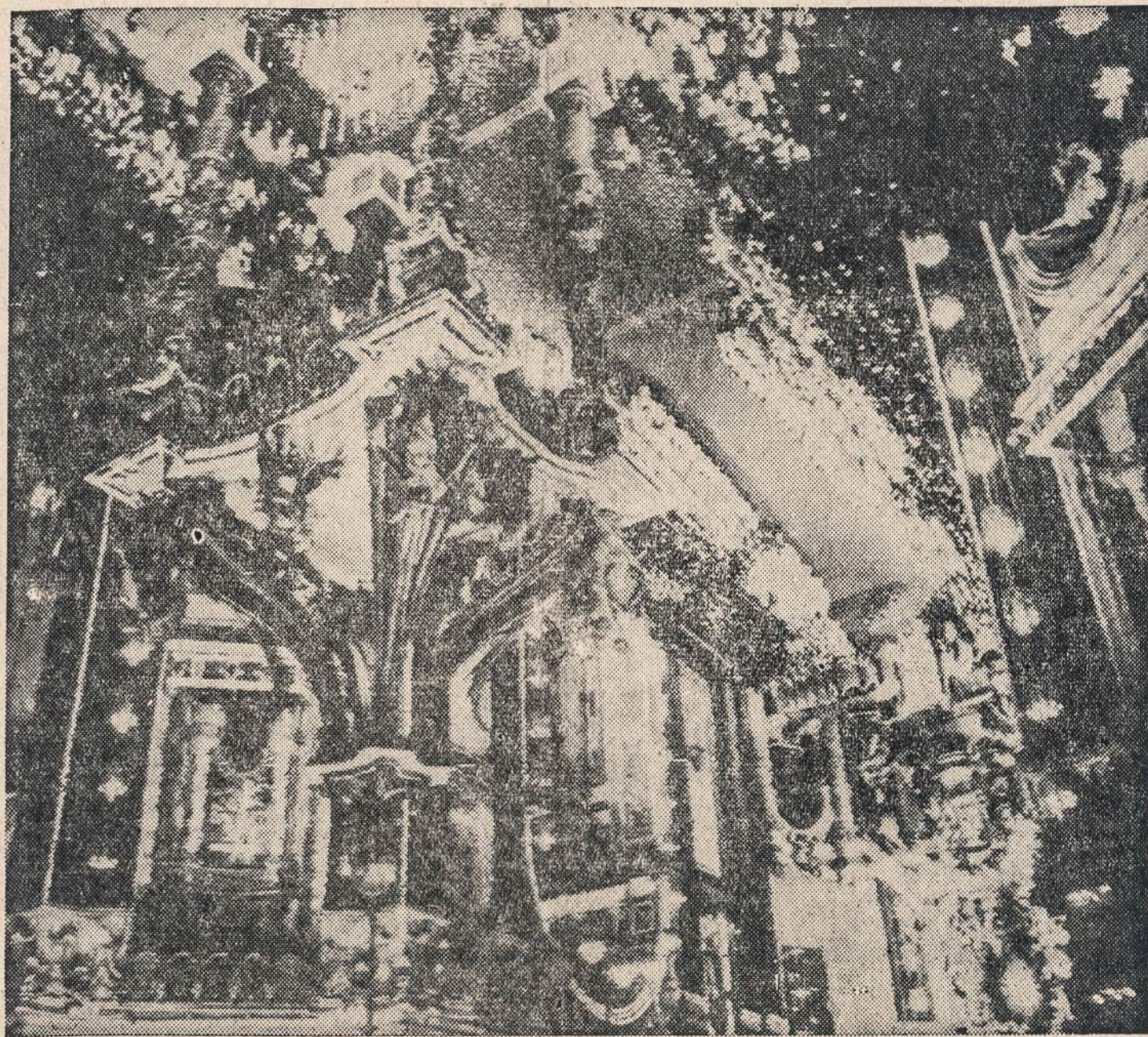
Demonstravo prie
SSSR atstovybės

Vengrai susikovė su
New Yorko policija

NEW YORKAS. — Penktadienio vakarą, bolševikų revoliucijos 41 metų sukakties šventės proga, vengrų, ukrainiečių, lietuvių ir kitų pabaltiečių politiniai pabėgėliai suruošė demonstraciją prie Sovietų JT atstovybės Park Ave.

Demonstracijose dalyvavo apie 1,000 antikomunistų. Karingoms nuotakoms didėjant, stiprūs policijos būriai pastojė kelią ir pareikalavo atsitolinti nuo atstovybės. Didžioji dalis atsitraukė, bet apie 300 žmonių, daugiausia vengrų revoliucionierių, nepasidavė ir 200 raitųjų bei pėsčiųjų policininkų pasipriešino.

Keletas policininkų ir kiek daugiau demonstrantų lengvai sužeista. Policija areštavo 13 žmonių, tarp kurių buvo ir viena mergina.

Šis šv. Petro bazilikos vaizdas padarytas iš viršaus popiežiaus Jono XXIII vainikavimo metu.

KUBOS SUKILĖLIAI IR VYRIAUSYBĖ
SUDARĖ TRUMPAS KOVOS PALIAUBAS

Raudonasis Kryžius gabena iš fronto sužeistus

HAVANA, Kuba. — Po 72 valandų stiprių kautynių tarp Fidel Castro revoliucionierių ir vyriausybės kariuomenės susitarta paskelbti 2 dienų paliaubas, kad Raudonasis Kryžius galėtų išgabenti iš kovos lauko Orientės provincijoje sužeistuosius ir ligonines.

Vyriausybės žiniomis, kautynėse žuvo 244 revoliucionieriai, sužeistų esama keletu daugiau. Savo kariuomenės nuostolių neskelbia. Korespondentai mano, kad iš abiejų pusių yra šimtai vyrų kritusių. Stiprūs mūšiai išsivystė netoli Santiago miesto, kai Kubos vyriausybė pradėjo naują ofensyvą prieš sukilėlius, kurie prie įprastinio teroro griebėsi naujo kovos būdo — grobti vyriausybės keleivinius lėktuvus, kai jie pakyla į orą.

Iš 12 keleivinių lėktuvų trys jau pateko į sukilėlių rankas. Vieną lėktuvą 4 sukilėliai užvaldė pakeliui iš Miami, Fla., į Havaną. Jie privertė lėktuvą skristi į Orientės provinciją ir nusileisti sukilėlių žemėj. Pritrūkus kerosino, lėktuvas naktį leidosi kur papuolė. Iš 20 žmonių 17 žuvo, jų tarpe ir visi sukilėliai, išėję į lėktuvą Miami aerodrome.

Šių paliaubų proga Kubos sukilėliai pažadėjo perduoti Raud. Kryžiui kito pagrobtojo lėktuvo 25 keleivius, kurių tarpe buvo vienas amerikietis. Sukilėliai skelbia, kad jie Orientės provincijoje laiką apsupę du miestus.

Žydai paminėjo
baisiąją naktį

Prieš 20 metų Hitleris
suruošė masinį pogromą

BONA. — Vokietijoje žydai sinagogose ir bendruomenėse paminėjo baisią sukaktį, praėjus 20 metų nuo vadinamos “kristalų nakties”, 1938 m. lapkričio 8-9 d.

Kanceleris Adenaueris laisvę žydų bendruomenės vadui užtikrino vyriausybės paramą ir globą žydų bendruomenės materialiskai.

Katalikų bažnyčia
Vengrijoje remia
naujus rinkimus

Nori “koegzistencijos”

VIENA, Austrija. — Vengrijos katalikų vyskupai atskiru ganytojišku laišku paragino per bažnyčios tikinčiuosius balsuoti už “patriotinio fronto” kandidatus seimo rinkimuose lapkričio 16 d.

Tokiu vardu komunistai pavadinavo kandidatų sąrašą, į kurį įtraukė ir nekomunistų, net keletą kunigų. Kitų kandidatų nebus ir parinktieji į kandidatus bus, žinoma, “išrinkti”.

Katalikų vyskupai sako: “Mes pasitikime patriotinio liaudies fronto kandidatais, kad jie spręs mūsų šalies likimą objektyviai, garbingai ir rimtai ir kad mes galėsime su jais bendradarbiauti, siekiant gerovės mūsų tėvynei”.

Pirma šitokiu “bendradarbiavimo” keliu su komunistais nuėjo katalikų bažnyčia Lenkijoje. 1956 m., grįžęs į valdžią Gomulka, paleido kalintą kardinolą Wyszyński, tuo pasitikdamas katalikų vyresnybę pusiaukelyje. Vengrijoje katalikų bažnyčios galva kardinolas Mindszenty jau trečietais, kaip yra prisiglaudęs JAV pasiuntinybė. Komunistų valdžia, su kuria vyskupai nori bendradarbiauti, vadina kardinolą ir toliau išdaviku.

Nors moralinės skriaudos, padarytos nacionalsocialistų, ir negalima atitaisyti, bet federalinė vyriausybė yra pasiruošusi atsisteiti žydams ir globą žydų bendruomenės materialiskai.

Armija šaus tris
raketas į mėnulį

Aviacijai bandymai
nepavyko

CAPE CANAVERAL, Fla. — Apie gruodžio 8-10 d. armija bandys, kas nepasisekė aviacijai — iššauti mėnulio raketą, kuri suktųsi aplink jį, kaip mėnulis sukasi apie žemę, tai yra mėnulio “mėnulį”.

Vyriausybė davė leidimą šios srities varžovams, aviacijai ir armijai, iššauti po 3 raketas. Aviacija savo raketą iššaukė ir atliko 7,500 mylių kelią. Trečiosios ir paskutinės raketos dalies “motoras” neuzsivėdė ir ji, krisdama atgal į žemę, sudegė atmosferoje kažkur prie Vidurinės Afrikos.

Trečioji raketa, iššauta šeštadienio naktį, skrido 45 minutes. Ji pasiekė 16,000 mylių per valandą greičio, 1,000 mylių aukščio ir atliko 7,500 mylių kelią. Trečiosios ir paskutinės raketos dalies “motoras” neuzsivėdė ir ji, krisdama atgal į žemę, sudegė atmosferoje kažkur prie Vidurinės Afrikos.

AFL-CIO išdėstė
planą kongresui

Unijos veržiasi į politiką

WASHINGTONAS, D. C. — AFL-CIO unijų konfederacijos vadovybė išdėstė 10-ties punktų planą, kurį reikalauja praveisti naujajame kongrese.

I unijų reikalavimus įeina atlyginimo minimumo pakėlimas nuo \$1.00 iki \$1.25; suteikimas paskolų viešiesiems darbams, namų statybai; praplėtimas pilietinių teisių; federalinė pagalba švietimui; draudimas nuo ligų ir ligonių išlaidų pensininkams; didesnės nedarbo pašalpos, pirmokėjimai ūkininkams už jų gaminius. Nepamiršo ir tvirtesnės šalies karinės apsaugos.

Kiek anksčiau George Meany paskelbė, kad bus kovojama už darbo reikalų įstatymo (Taft-Hartley) pakeitimą.

GENEVOJ PRASIDEDA KEISČIAUSIA
KONFERENCIJA TARP RYTŲ-VAKARŲ

Norint susitarti, reikėtų išpasakoti vieni

kitiems savo slaptus strateginius planus
GENEVA, Šveicarija. — Šį pirmadienį čia prasideda savotiška Rytų-Vakarų konferencija, kaip apsaugoti nuo netikėto atominio karo, kurį gali sukelti ne koks trečias neutralus blokas, bet šios konferencijos dalyviai.

Soble sako, kad jį
privertęs šnipinėti
pats Lavrenti Berija

Nebūtų galėjęs išgabenti
šeimos iš Lietuvos

NEW YORKAS. — Teismui sprendžiant Sovietų šnipą Marko Zborowskio, Rusijoje gimusio Amerikos antropologo, klaidingos priesaikos bylą, buvo atvestas iš kalėjimo ir nuteistas šnipų vadas Jack Soble — Abraomas Sobolevičius iš Vilkaviškio.

Jis paliudijo, kad Zborowskį priklausė jo gaujai ir buvo jam pažįstamas. Kaltinamasis anksčiau liudijo, kad jisai Soble's nepažino ir niekad su juo nėra susitikęs.

Soble kiek daugiau papasakojo ir apie savo veiklą. Gyvendamas iki II pasaulinio karo Lietuvoje, jis, tiesa, rinkdavo Sovietams žinias apie trockininkus ne vien Lietuvoje, bet ir Vakarų Europoje. Išvėrus vokiečiams, jis nutarė išvažiuoti į Ameriką. Bet Lavrenti Berija, policijos ministeris, jam pasakė, kad jis turi šnipinėti ir į Ameriką atvažiuoti. Kitaip Sovietai neleistų išvažiuoti iš Lietuvos pasitraukusiems jo tėvams ir kitiems šeimos nariams, net jo žmonai, SSSR pilietei. Soblei sutikus, Sovietai juos pasiuntė per Japoniją į Ameriką.

“Ant vagies kepurė dega”
Teismo posėdį sudrumstė įbėgęs į salę imigrantas iš Izraelio Meir Avani, 47 metų, ir pradėjęs grasinti Soblei, kad jis nori sugriauti jo ateitį.

Avani buvo išaiškintas kaip viena iš Soble's gaujos narių. Jis bus teisiamas vėliau. Teismas sumažino jo užstatą iš \$20,000 į \$2,500. Avani grasino kumštėmis Soblei, kam jis savo liežuviu norįs sugadinti jam galimybę gauti JAV pilietybę.

Mirė vaikų motina dėl
švento badavimo

Kartą moteris išlaikė
be maisto 40 dienų

GLENDAL, Calif. — “Mes imdavome badauti, kai Dievas paliepdavo”, pasakė buvęs laikraštinkas Wright Welker, 50 metų, pašauktas į policiją papasakoti, kokiomis aplinkybėmis mirė jo žmona Frances, 37 metų, 4 vaikų motina.

Prie badavimo ritualo priklausė ir šilta vonia. Kai jiedu sulipo į vonią, Frances pasakė, kad jai labai silpna, ir po to sukniubo amžinai ant vonios krašto. Ji jau buvo išbadavusi 14 dienų.

Bet tai nebuvo pats didžiausias jų dviejų badavimas.

Specialiu lėktuvu iš Maskvos atskrido Sovietų delegacija iš 25 asmenų. Kaip rusų, taip ir kitų šalių delegacijose dalyvaus daugiausia generolai, net uniformose, kurių uždavins yra planuoti savo šalies strategiją. Sovietų blokui be pačių Sovietų atstovaus Lenkijos, Čekoslovakijos, Rumunijos ir Albanijos delegacijos.

Vakarų blokui atstovaus Amerika, Anglija, Prancūzija, Kanada ir Italija. Ši konferencija reikią įžangą į NATO ir Varšuvos paktą šalių derybas, kurias jau seniai kelia Chruščevas, siekdamas neutralizuoti pirmą Vakarų Vokietiją, o po to ir visą Vakarų Europą, kad Amerika liktų izoliuota.

Mintį iškėlė prez. Eisenhoweris

Mintį tokia konferencijai iškėlė prez. Eisenhoweris, atsakydamas į Chruščevo kaltinimus, jog JAV atominiai bombonešiai dažnai skraido šiaurės atšalio erdvė ir netoli Sovietų teritorijos ir rizikuoja atominiu karu.

Chruščevui davus palankų atsakymą į konferencijos pasiūlymą, buvo vėliau susitarta kada, kur ir kokios valstybės turėtų tokiam pasitarime dalyvauti.

Sovietai paslapčių nepasakos

Išėina, kad Amerika, norėdama nuraminti Sovietų Sąjungą, kad ji niekad nepradės karo, kol jo nesukels Kremliaus diktatoriai, turės Kremliaus delegacijai išduoti arba susiaurinti savo strateginius planus, kaip ji mano gintis išsaugotis.

Jei Amerika tai ir padarytų, ji niekad nesulauks, kad Sovietai išduotų arba atsiskaitytų savo strateginių planų.

Atominė konferencija
stovi vietoje

Naujoji konferencija kaip apsaugoti nuo staigaus atominio karo prasideda praėjus savaitei nuo kitių Rytų-Vakarų konferencijos — svarstančios atominių bombų bandymų uždraudimą.

Pastarojoje konferencijoje dalyvauja tik trijų šalių delegacijos — JAV, Anglijos ir Sov. S-gos. Per pirmąją derybų savaitę šios trys šalys nebepajėgė net dėl darbotvarkės susitarti. Tad ką kalbėti apie kokių nors susitarimus. Sovietai kaip sprogdino taip ir tebesprogdina bombas. Amerika ir Anglija tuo remdamos gali irgi bandymus atnaujinti.

Kartą jiedu išlaikė 40 dienų, gerdami tik vandenį ir sunkų neimdami į burną jokio kito maisto. Welkeriai priklausė Jesus Christ of Latter-Day bažnyčiai.

Mokytojai yra ne tik ambicingi, bet ir vieningi

Sakoma, kad laikas daug neaiškumų, netikrumų ir nesuspėjusių pradų padaro, jei žmonės retai susitinka, pasikalba ir tokiu neaiškumų laikui neišaiškina. O kai nesuspėjusių pradų išaiškina, tai ne vieno žmogaus širdyje atsiliepsia pyktis, karštis ir nervai nurimsta. Panašiai atsitiko ir mūsų mokytojų tarpe Čikagoje, kurie turi savo organizaciją ir darbuojasi visose srityse, kiek laikas leidžia ir kiek pajėgia dirbti. Tačiau spaudoje pasirodė piktybių pasisakymų, kad jie nieko nedirba. Tai erzina mokytojus ir jų sąjungos vadovus. Neseniai prisidėjo ir kitos rūšies bėdos: mokytojai buvo pakviesti dalyvauti rengiamose konferencijose, kuri yra šaukiama Čikagoje lapkričio mėn. 29-30 d. Jaunimo centre, kurioje kalbės LB CV pirmininkas St. Barzdukas, šviet. reikalams vadovas ir t. p.

Kas suvažiavimą ruošia?

Pasirodo, kad ne Čikagos mokytojų sąjunga, o LB Čikagos Apygardos švietimo komisija, pati Apygarda ir CV. Ir pats suvažiavimas bus platesnės apimties ir reikšmingesnis nutarimais bei reformomis, nes jis tęsis dvi dienas. Jame daugiausia bus svarstomi dirbančių mokytojų bėdos bei vargai. Bet kviečiami visi mokytojai, švietimo darbuotojai ir net tėvų komiteto atstovai bei patys tėvai.

Cia mokytojų sąjunga įžiūrėjo jų tiesioginį pamiršimą ir pareiškė savo nepasitenkinimą. Reikėjo šaukti visuotinį mokytojų susirinkimą lapkričio mėn. 2d. Jaunimo centre, kad išblaškytų visas miglas ir juodus debesis, kurie apsiniaukė mūsų padangėje. Pasirodo, kad mokytojai yra ne tik ambicingi ir drausmingi, bet ir labai vieningi. Tai parodė skaitlingas mokytojų dalyvavimas ir reikalų aptarimas.

Karštos kalbos prasidėjo

Mokytojų susirinkimą atidarė sąjungos pirmininkas Misiūnas labai drebančiu žodžiu. Dalyvaavo apie 60 mokytojų, svečių ir pora viešnių mokytojų iš Kanados. Kai užgaunami mokytojų reikalai, tai jie moka sukrusti ir aktingai pasireikšti bei skaitlingai dalyvauti susirinkimuose. Pirmininkas pareiškė, kad šitas susirinkimas yra šaukiamas nutarti, kaip mes dalyvausime šaukiamoje mokytojų konferencijoje: aktyviai, pasyviai ar visai neprisidėsime. Prasidėjo karštos ir įtikinančios kalbos. Pirmuoju pasisakė LB Čikagos Apygardos švietimo komisijos pirmininkas Jz. Tamulevičius. Tamulis įsiskaitė į priminė ankstyvesnius posė-

džius ir nutarimus tokią konferenciją ar suvažiavimą šaukti, kuriame dalyvautų ir mokytojų sąjungos atstovai lygiomis teisėmis. Jį papildė prof. M. Krikščiūnas ir kiti. Atsakė A. Kulbinskas, Binkis, T. Blinstrubas, Mešenis, Kreivenas ir Zailskienė.

Kuraitio filmas atšaldė jausmus

Dan Kuraitis parodė savo pagamintą filmą iš kelionės po Europą ir Sov. Sąjungą. Filmas spalvotas ir įdomus tuo požiūriu, kad tai nauji vaizdai. Kai juos palygini su kitų laisvų šalių vaizdais, tai gaunasi didelis skirtumas. Žinoma, kad visiems negalima įtikti. Buvo pasisakyta, kad girdi, rodoma per daug propagandos. Tai nepagrįstas priekaištas, nes Rusijoje galima filmuoti tik tai, kas leidžiama.

Dan Kuraitiui buvo padėkota mokytojų vardu, o mok. Medušauskienė įteikė gėlių puokštę. Ir vis dėlto filmas tikslą atsiėmė: jis atšaldė daugelio jausmus, nes po pertraukos kalbos rimtėjo ir buvo ieškoma būdų tarpusavio santykiams sušvelninti ir surasti kompromisą, kokia forma dalyvauti būsimame mokytojų suvažiavime lapkričio mėn. 29-30 d. Čikagoje. Ir ta forma greitai buvo surasta, kai pirm. pasiūlė, nežiūrė ankstyvesnių pasisakymų ir pasisakymų, mokytojams šiame suvažiavime aktyviai dalyvauti ir prisidėti prie jo pasisekimo, suruošiant priėmimo vakariene ir patiems gausiai dalyvauti paskaitose ir sekcijose.

Mokytojai remia aukomis

Mokytojai dirba Čikagoje labai daug ir įvairiose organizacijose, todėl pati mokytojų sąjunga junta pasyvumą ir neturėjimą tos jėgos, kuri mokytojams priklausytų gyvenime. Buvo nusisakyta, kad niekas nenori rūpintis Vasario 16 gimnazijos reikalais, kai tenai reikalinga skubi pagalba. Tai reikėtų pagalbėti LB CV ir sudaryti specialią komitetą, kuris galėtų rūpintis tomis mokyklomis ir jų išlaikymu. Labai tikytų tuo pasijūrinti Pasaulio Lietuvių Centro vadovybei, kuri yra Kanadoje. Raginta sudėti aukų virtuvės remonto reikalams, kas ir buvo padaryta: sumesta \$31, paskui kitam mokytojui šiauliuose pagelbėti ir Punksio lietuviams sušelpiti padaliniai Juknio lapai, kurie reikalingi po \$5 autos kitiems simptinio pasiumtimui per Balfą. Taipgi kalbėdavo šventės proga raginta aukoti po \$1 Vasario 16 ir kitoms mokykloms sušelpiti, kai tik bus paskelbtas vajus.

Leiskit į tėvynę...

Graži tradicija mokytojų tarpe įsigalėjo. Jie susirinkimą pradeda daina — Leiskite į tėvynę, kuri gerai nuteikia savo narius. Paskui, po pertraukos, vėl pradeda linksmesne daina, kaip "Pasejau linelius". Ir baigė susirinkimą dainomis, pakelta energija ir saldžia kavute su užkandžiais. Žinoma, kad pirmą buvo sudarytas komitetas iš vietos mokytojų moterų, kurios surengs mokytojų suvažiavimo dalyviams lapkričio mėn. 29 d. vakare užkandžius. Komisija buvo sudaryta iš šių asmenų: Medušauskienės, Gaščenės, Beleskienės, Kaminskienės, Paškauskienės, Rudienės, Paulavičienės, Pauliokienės, Klionienės, Prunskienės, Meiluvienės, Lunecko ir Gulbinsko. Ir taip pasibaigė įdomus, skaitlingas ir gyvas mokytojų sąjungos narių susirinkimas.

CICERO

— Čia įvairenybių netrūksta, o apie parengimus tai nėra nei kas sakyti. Šį mėnesį tai visos svetainės užte užia. Pereitą sekmadienį, lapkr. 2 d. Visų šventų vyrų ir moterų draugija turėjo savo metinę vakariene. Pora narių gavė dovanas už pašalpos neėmimą per tam tikrą laiką. Jaunasis Budrikas palinksmo su savo gražiu akordeonu. Akordeonas tai savo vietoje, bet muzikantas tai tikrai šauniai groja. Yra laimėjęs premijas. Garbė tėvams, turint tokių sūnų.

— V. F. W. 9115 Post, tai 2-jo pasaulinio karo veteranų organizacija, susideda ne vien iš lietuvių, jau turi nuosavą buveinę. Baras veikia visas dienas tik vakarais. Ir žinote, kas ten tvarko ir aptarnauja klientus? Ben Tumavičius, buvęs policininkas. Postas turės savo metinį parengimą, tik gaila kad ne lietuvių kolonijoje.

— Mykolas Jakubauskas, Sv. Antano draugijos prezidentas, šeštadienį, lapkričio 15 d. parapijos svetainėje vaikus atsilankiusius. Anot jo, "turėsiu šurum burum". Aišku, kaip kas išmano, taip save gano.

— Dan Kuraitio filmas. Lietuvių Kareivių draugija sekmadienį, lapkričio 16 d. 1 val. p. p. turės paprastą susirinkimą. Labai paprastą susirinkimą. 6 val. vakare parapijos svetainėje vakariene. Banketas. Kas nori dalyvauti, turi iš anksto įsigyti bilietą, kuriuos platina visi draugijos nariai. Taip pat galima užsisakyti bilietą ir pas draugijos prezidentą Kaz. Šimkų telefonu TO 3-2923. Kaip jau yra priimta, banketo metu duodama programa. Kareiviai visuomet atsižymėdavo, tas bus ir ši kartą. Be kitų programos punktų, taip pat bus rodoma iš kelionės po Europą p. Dan Kuraitio spalvuota filmas. Dan Kuraitis yra pasatūnis keliautojas ir turi daug ką parodyti, papasakoti. Yra parašęs knygą apie savo gyvenimą ir keliones. Iš jo paskutinės kelionės greitai pamatysime jo raštus "Naujienose".

Visi esame išsilęę senosios gimtinės Lietuvos, taip pat ir P. Kuraitis. Užtat ir ėmėsi kelionės ir tikėjosi išvysti senąjį kraštą, bet apsilvė — geležinė uždanga neprileido. Nors Lietuva ir nematė, bet daug ką patyrė ir nekuriuos dalykus slaptai nufilmavo. Tikrai yra ko pažiūrėti. Tad nepraleiskite progos ir lapkričio 16 d. vakare apsilankykite Sv. Antano parapijos svetainėje, 15 St. ir 49 Ct. — Sekmadienį, lapkričio 23 d. įvyks parapijos metinė šventė su vakariene ir menine programa. Mokyklos vaikučiai rodys savo gabumus. Vien vaikučiai nepasitenkins — bus ir kitko įdomaus. Bėda tik, kad patalpos permažos.

Sergantieji: Antanas Snabaitis buvo rimtai susirgęs, bet moderniais vaistais ir stropia priežiūra, ligonis baigia sveikti. P. Snabaitienė yra labai dėkinga.

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, NOVEMBER 10, 1958

Ieškomi asmenys

Atkočiūnas, Jurgis. Barusevičienė, Barbora. Beita, Petras, Mykolo sūnus. Bezmenas, Juozas. Cepulis, Izidorius, s. Mateušo. Dvyliš, Kazys, žmona ir vaikai Giniotaitė, Elena ir Juzė. Kasparaitis, Karolis, ir jo sūnūs Mikas ir Petras.

Klėnauskas, Boleslovas, Vinco sūnus, gimęs Raseinių aps. Krukauskas, Feliksas, Adomo sūnus, gimęs Vinksnickio km., Fabaisko val., Ukmergės aps.

Kučinskis, Petras, Pranas ir Stanislovas, Ignaco sūnūs.

Liktas, Augustas, Prano sūnus, gimęs Veliuonoje.

Liulikaitis, Juozapas, Adomo sūnus, gimęs Rietave.

Navickas, Feliksas, iš Girės km., Luokės val.

Paškevičius, Jokūbas, Kazio sūnus.

Plungis, J., gyvenęs Frenchtown, N. J.

Preikšaitis, Edvinas, ir Preikšaitė Zina, g. Tauragėje, Jurgio ir Klaudijos vaikai.

Racevičius, Pranas, ir jo sūnūs Benius ir Ignacas.

Samoška, Antanas, Motiejaus sūnus.

Sinkauskas, Vincas, Juozo sūnus, gimęs Forest City, Pa.

Vaitiekūnas, Adolfas.

Valančius, Juozapas, Juozapo sūnus.

Valiūnas, Antanas, Antano sūnus, iš Jodaišių km., Pabiržės val.

Vencutis, Antanas, Eduardas ir Paulius, gyvenę Philadelphiaje.

Vilimavičius, Jonas, Jurgio sūnus, gim. 1925 m. Fivoriškės km., Daugėlišio val., Šventionų aps., buvo Vokietijoje.

Zaranka, Pranas, Antano sūnus, gyvenę Indiana Harbos, Indiana.

Žižys, Simas, (pasivadinęs John Marchall).

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

ga Dr. Kisieliui.

— Kazimieras Vasiliauskas, senosios kartos bučeris, pirmo pasaulinio karo veteranas yra susirgęs ir turi gėrą priežiūrą Hines veteranų ligoninėje. Visi jo draugai, kam leidžia sąlygos, prašomi aplankyti sergantį. Jo adresas: K. Vasiliauskas, C-3-42-46 Hines Hospital.

K. P. Deveikis

NOT RESPONSIBLE for American lives or property unless you join the Ground Observer Corps today. Contact Civil Defense.

YOU'RE WANTED to protect American lives and property from air attack. Join the Ground Observer Corps today. Contact Civil Defense.

JOE PLEASE CALL HELEN or better still, contact Civil Defense. Join the Ground Observer Corps today and safeguard your community.

ALL IS FORGIVEN if you help protect your city against enemy bombs. Join the Ground Observer Corps. Contact Civil Defense.

576-1000

576-1000

576-1000

576-1000

576-1000

576-1000

576-1000

576-1000

576-1000

Tikros šaulių žvaigždės kavalieriaus protestas

Lapkričio 3 d. "Naujienos" 259 nr. įdėtas p. Stasio Juškėno drąsus, teisingas ir viešas pareiškimas prieš "Šaulių žvaigždės Ordino Tarybos" nutarimą, kuris tilpo "Dirvos" 81 nr. š. m. spalio 23 d., o šiomis dienomis tai patį pakartojo Kanadoje "Teviškės žiburiai" ir Chicagoje "Draugas".

P. Stasys Juškėna už drąsų, teisingą ir atvirą pasisakymą protesto formoje — bei pasmerkė "ordiną dalintojų", sveikin.

Prieš tokį neapgalvotą žygį bei savivaliavimą, valdžios teisių pasisavinimą ir tikros šaulių žvaigždės išniekinimą, ir aš protestuoju.

Lietuvos konsului Dr. Petrui Daužvardžiui, kaip neturintiam tai "žvaigždei" atitinkamos patalpos, reikiu užuojautą.

Kad tokia komedija galėjo suvaidinti tūli Valatkaičiai ir Abramėkai nenuostabu, nes jų visa veikla komedijantiška.

Bet kad toje komedijoje vyriausiu aktorium figuruoja buvęs Lietuvos Krašto Apsaugos ministeris su generolo titulu, tai ne tik nuostabu, bet ir būdinga.

Dėlto kyla klausimas: kaip p. Musteikis pasirašė tokį nutarimą? Ar kaip Krašto Apsaugos ministeris ar kaip tremtinys? Jeigu kaip ministeris — absurdas, o jeigu kaip tremtinys — bereikšmis.

Prašau priimti mano pagarbos žodį

Tikros šaulių žvaigždės ordino kavalierius

Suimti 3 jauni banditai

Penktadienį miesto centre suimtas trečiasis gaujos narys, Robert Lee Roper, 18 metų, dalyvavęs ketvirtadienio vakare taverne prie 214 S. Kedzie ave. aplėšime, kur du banditai buvo policijos suimti, o du pabėgo. Keturių gauja per praeitą mėnesį apilėšė 6 taverne. Ketvirtasis tebeieškomas.

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nepamiršdami žapuoskite savo knygų lentyną Chicago Lietuvių Literatūros Draugijos leidiniu Vincas Krėvė Mickėvičius. Knygos kaina \$1.00.

Šią knygą turėsite savo namų knygynelyje, jei užsakyms adresuotai: NAUJENOS 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

SUSIRINKIMU IR PARENGIMU PRANEŠIMAI

Utenos Apskričio Drg. Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 11 d. apie 8:00 val. vakare Vengeliškio svetainėje, 4500 S. Talman Ave. Visi nariai prašomi atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų. Rašt. V. Juška.

LOVEKIS Telegrama | Vias Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai, Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

Gaminame skanūs lietuviškus pietus ir užkandžius laidotuviams, vardadieniams, sukaktims ir kitoms progoms prieinamomis kainomis.
ERDVI PATALPA
SOPHIE SKREBIS
8258 So. Kean Ave. Terminal 9-9525

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.
URBA Gelininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

JOIN
SKYWATCH
CALL
CIVIL DEFENSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse.

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYIS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 WEST 46th STREET Phone: YArds 7-0781
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEaley 3-5711
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
ALFRED VANCE
1424 So. 50th Ave., Cicero
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Mes mokame Aukštesnę Dividendą
MIDLAND
Savings and Loan Association
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
YArds 7-0115
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
YArds 3-1083
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104
ST ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 48th COURT CINCERO 50, ILLINOIS
TOWNhall 3-8131-2
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1600 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

THE TRUTH IS...
FISHERMAN'S HEAVENS...
THERE ARE OVER 2,158,000 FISH PONDS IN THE UNITED STATES — WITH THE FISH AND WILDLIFE SERVICE ADDING MORE AT THE RATE OF 100,000 EACH YEAR!!
NO SHORT CUT
THERE'S NO SHORT CUT TO PEACE AND SECURITY. IT TAKES HARD WORK TO STRENGTHEN AMERICA'S DEFENSE POWER, AND YOU ARE DOING YOUR SHARE BY INVESTING IN BETTER-THAN-EVER U.S. SAVINGS BONDS!
WRIST ACTION
CRIPPLED BY GOUT AND ARTHRITIS, THE GREAT FRENCH ARTIST, REMOVED, CONTINUED TO TURN OUT FINE PAINTINGS BY TYING THE BRUSHES TO HIS WRISTS!
MORE FOR YOU
MONEY INVESTED IN U.S. SAVINGS BONDS HELPS SECURE YOUR FUTURE, AND AIDS YOUR COUNTRY IN STRENGTHENING OUR PEACE POWER! SERIES E BONDS MATURE IN LESS THAN 6 YEARS, AND YOU GET BACK 4% FOR EVERY \$3 YOU SAVE!

DETROITO NAUJIENOS

Čiurlioniečių dainoms nuskambėjus

Visų šventų dieną Detroito lietuvų automobilių rinkos iš placių pasviečių: iš Clevelando nuo vėlyvų pusryčių važiuo čiurlioniečiai, programos pildytojai, o iš visur kitur, įskaitant ir artimesnes Kanados vietas, plūdo koncerto klausytojai. Ir privažiavo, prigūžėjo. Tautiečių į Western High School auditoriją, kiek joks kitas susibūrimas nuo pereinamo Vasario 16-sios minėjimo nei per pusę nebuvo sutraukęs...

Kai uždanga pakilo, tai buvo ko pasižiūrėti! Trys ketvirčiai šimto dainininkų, visi tautiška apsirėngę ir bent trys ketvirčiai šito būrio — žaliūnai jaunuliai, daugumoje Clevelando mokyklų auklėtiniai. Tuoj ir dings galvon: kokių gi akcentų šitas jaunimas užtrauks? Juk dauguma jų Vokietijoje gimė ir paaugo, o čia mokslus eina. Ir užtraukė! Čia švelniai ir liūdina, čia triukšmingai, nuotaikingai. Gerai susidainavę, paklausę dirigentų, giedrėlių veidais ir gražia laikysena. Akcentas? Šokio! O girdi tariant kiekvieną žodelį ir kiekvieną skiemenį. Dainavo visi, dainavo vieni vyrai, paskui vienos moterys, kanklių stygoms virpant ir, pagaliau, vėl visi. Dainavo su solistais ir be jų, ir visai buvo nauja, kitoniška, tartum tik pirmą kartą gyvenime girdima. Iš tiesų, dauguma dainų ir buvo čia niekada negirdėtos, o pora ar trys, kurias girdėjome prieš ketverius metus, buvo pačios gražiausios, ir jų būtime klausė kad ir dešimtį kartų.

Kai rašėme skelbimus ir reportažus, prieš koncertą, tai kažkaip lyg ir buvome pamiršę patį svarbiausį ansamblio kaltininką, kurio vardas yra Čiurlionio Meno Ansamblio sinonimas: Alfonsas Mikulskis. Nenorėčiau čia pigiai šio darbščiausio, išei-

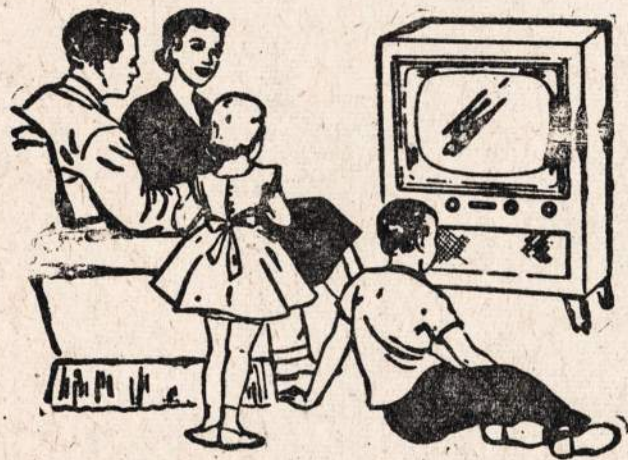
vijoje dirigento (manau, kad ir Bronius Budriūnas nelyks?) garbinti, besigraibydami aukštų titulų. Užtenka to vieno, programose trečioje vietoje įrašyto: Ansamblio meno vadovas dirigentas. Kas gi nežino, kad ansamblis kitamet antrą dešimtmetį švęs, kad jo dalyviai mažiausia tris kartus išsišėrė, neskaitydami 4 ar 5 žmonių, ir kad tai vienintelis toks stambus lietuvių meninis vienetas, milijonams užsieniečių arti tūkstančio kartų pasirodęs. Prie to dar: scenoje 70 jaunuolių iš Clevelando; balkone gal 100 Detroito jaunuolių, akis akin susitinkanti su dainininkais, ir bent kita tiek salėje išsimėtę; ar jie, tie detroitiečiai ne lietuviai?; ar jie dainuoti negalėtų, nenorėtų?; oi, turėtumė ir čia ansamblių, ir bent po penkių ju koncertus kasmet, bet trūksta tam svajonių ansambliui vieno menko dalykėlio — Alfonso Mikulskio... Toliau: Torontas, New Yorkas ir beribė lietuviškoji Čikaga — kiek ten lietuviškų meno ansamblių galėtų susitverti? Tik kad jiems visiems vis to paties vieno šriubelio trūksta, kurio joki meistras parūpinti negali — Alfonso Mikulskio. Nors kaip skambūs ansamblių čiu pasizadėjimai: nenutolti, kol Lietuva vergaus, faktų akivaizdoje kelia rūpestį... Na, duok Dieve, vergija nebesitęs kitą dvidešimtmetį. O iki tol tai, tikime, Alfonsas Mikulskis atlaikys ir su juo atlaikys visus dainininkus dešimtį kartų pakeičiančius ansamblius.

Kadangi koncertas buvo pačiose rinkimų išvakarėse, tai iš gausių kvietimų valdžios pareigūnų atėjo tik du JAV kongreso nariai: John D. Dingell su poniu ir John Lesinsky, abu demokratų (abu vėl perrinkti į kongresą dabar). Vienas ir kitas tarė po keletą žodžių. Gubernatorius G. Mennen Williams atsiuntė sveikinimo telegramą.

Manau, kad Detroito Lietuvių Organizacijų Centras atliko didelį darbą, čiurlioniečius po 4 metų pakviesdamas.

Alfonsas Nakas

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Taupykite savo šeimos saugumui

Mūsų apdraustos taupymo sąskaitos sudaro idealias atsargas šeimai apdirbti. Tų sąskaitų doleris visada vertas šimto centų, jos nesvyruoja, nepažūva, joms negresia pavojus, iš jų gaunamas didesnis už vidutinį pelnas. GALITE čia atidaryti sąskaitą bet kuria Jums tinkama suma.

Indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui.

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Telefonas: HAYmarket 1-2028

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - Naujausi krovimo frankiai
Ilgų metų patirtimas - Pigus ir saugingas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WElbrook 5-9209

New York, N. Y.

SALFAS S-ga Rytų Sporto Apygardos II suvažiavimas
S. m. spalio 18-19 d. d. Hotel Manhattan, New Yorke, įvyko antrasis Rytų Sporto Apygardos (Rytinio JAV pakraščio) sporto klubų atstovų ir sporto darbuotojų suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo atstovai iš visų Apygardos klubų: Apygardos Komitetas, S. K. "Gintaras", Waterbury, Conn.; Lietuvių Sporto Klubas N. Y.; S. K. "Grandis" Hartford, Conn.; Sachmatų S. K. Boston, Mass.; S. K. "Dainava", Boston, Mass.; Lietuvių Atletų Klubas, Brooklyn; S. K. "Vytytis" Worcester, Mass.

Suvažiavimą atidarė buvęs Lietuvos rinktinės sportininkas, konsulas Vytautas Stašinskas. Invokaciją paskaitė kun. Viktoras Dabušis. Suvažiavimui pirmininkauti pakviestas Rytų Sporto Apygardos vadovas Aleksandras Vakselis ir sekretoriauti Apygardos sekretorius Jaroslavas Kepenis.

Rezoliucijų komisiją sudarė E. Staknys ir A. Ruzgas. Mandatų komisiją — K. Merkys ir S. Prapuolenis.

Suvažiavimo sveikino: Gen. Lietuvos konsulo vardu kons. Vyt. Stašinskas; FASK-to (raštu) dr. A. Nasvytis ir Ateitininkų Federacijos vardu kun. V. Dabušis.

Suvažiavimas, išklauses Rytų Sporto Apygardos (A. Vakselio) ir sporto klubų pranešimus (V. Steponio, A. Bagdžiūno, B. Mauručio, V. Radiko, V. Bruzgelevičiaus, S. Prapuolenio, K. Merkio ir A. Ruzgo), po trumpų diskusijų juos priėmė.

Suvažiavime referatus skaitė — dr. A. Snieška tema sportinė higiena; klubų organizacija ir administracija — J. Kepenis; J. Klivecka — sportinio prieauglio klausimu; spaudos ir propagandos reikalus išsamiai nušvietė K. Čerkešius. Po visų pasikaltų buvo gyvos diskusijos.

Apygardos pirmenybes nutarta praversti I ratą dviejuose miestuose. II ratą 2 dienų savaitgalį.

Dvi dienas užtrukusiame suvažiavime vienbalsiai priimtos sekančios rezoliucijos:

1. Visomis išgalėmis stiprinti lietuvių sportinę veiklą, įtraukiant lietuvių jaunimą į sportinę darbą.
2. Skatinti naujų sporto klubų steigimą tose vietovėse, kur jų nėra.
3. Klubams susirūpinti sportiniu prieaugliu (9-1 m.) buiriant mokyklinio amžiaus berniukus ir mergaites sudarant jiems sąlygas sportuoti.
4. Rūpintis sportininkų sveikatingumu.
5. Reikiamą dėmesį atkreipti į klubų finansinę padėtį ir administracinį susitvarkymą.
6. Kreipti dėmesį į sportines dvasines savybes: džentelmeniškumą, sportinę etiką, nuostatų laikymąsi, jų elgesį.
7. Reikalauti iš sportininkų ir vadovų sportinėje veikloje vartoti lietuvių kalbą.
8. Smerkti klubus, kurie savo komandoje L. F. A. S. Sąjungos sportinės veiklos ribose naudoja lietuviškos kilmės sportininkus.
9. Bendradarbiauti su kitomis jaunimo organizacijomis, lygibės principu, stengiantis remti jų veiklą.
10. Remti lietuvių sportingą spaudą, tačiau reikalauti, kad sporto laikraštis (FASK-to leidžiamas), kuris ateityje numatomas privalomai siuntinėti kiekvienam registruotam FASK-to nariui, būtų savo turiniu ir dedama medžiaga daug stipresnis, aktualnesnis ir jo redagavime dalyvautų ne vienas asmuo, bet sporto žurnalisto kolektyvas, kad FASK-tas kviestų tos srities specialistą jo priežiūrai, o nepalikėtų vieno asmens absoliutinę atsakomybę.
11. Tarkininkauti Liet. Bendruomenės darbuose ir ją remti.
12. Visuose reikaluose vadovautis šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos statutu bei Sporto

Cleveland, Ohio

V. Landsbergio "Penki stulpai..." scenoje
Lapkričio 15 d. šeštadienį 6 v. 30 min. Clevelando Lietuvių salėje "Vaidilos" aktorių trupė stato scenoje minėtą V. Landsbergio dramą. 1957 m. šis kūrinys laimėjo pirmąją vietą dramų kūrinių konkurse, kurį organizavo LB Clevelando Apylinkė ir kuriam Ohio Lietuvių Gydytojų draugija sukėlė \$1000 premiją.

Pakalbintas Clevelando "Vaidilos" teatro režisierius p. Maželis santūriai atskleidė žinias apie trupės įdėtas pastangas įkūnijimui dramose scenoje, kukliai sakdamas: ateisite, pamatysite kas padaryta, tada pakalbėsime. Kiek laisviau jis kalbėjo apie V. Landsbergio kūrinį.

Drama "Penki stulpai..." vaizduoja partizanų pasipriešinimą okupantams bolševikams Lietuvoje, kada tas ginkluotasis pasipriešinimas 1948 m. buvo palaužtas Sovietų kariuomenės. Bet kova buvo tęsiama kai kuriose vietovėse dar užsilikusių partizanų. Vieno partizanų būrelio vadas turi dar neįvykdytą uždavinį: nudobti politruką-tar dytoją šurginą, kurio įsakymu buvo pastatyti miesto aikštėje penki stulpai ir prie jų ršiami nukankinti partizanai merdėti arba jų lavonai. Partizanų būrelis buvo sugalvotas netikros vestuvės, kurių metu žuvo minėtas politrukas.

V. Landsbergio drama pasižymi ne tiek išoriniai tikroviniu, natūraliu pavaizdavimu partizanų ir jų aplinkumos gyvenimu, kiek vidinio išgyvenimo įtampa ryšium su tautiniais principais, dorovės pagrindais, pareiga ir laime. Deeto ji reikalauja iš aktorių įžvalgaus, uolaus, tartum, laboratoriniai kūrybinio scenos darbo.

Be kitų dalykų ši drama yra naujoviška, moderni ta prasme, kiad joje dalyvauja nuošaliai nuo įvykių vyksmo stovįs asmuo vardu — Dainininkas (poetas), kuris dalimi aiškina ir lyg tvarko dramą įvykius. Iš dar neatėjusios ateities taško Dainininkas reiškia būsimos kartos nuomonę, užmena gyvybinius klausimus ir vertina praetį, tai yra tai, kas vyko 1951 metais Lietuvoje.

Režisoriaus p. Maželis yra labai patenkintas aktorių sudėtim (ansambliu), jų pamėgimu ir atsidavimu scenos darbui. "Vaidilos" teatro trupė tikisi garbingai išlaikyti sunkų scenos meno egzaminą, kurį jai stato drama "Penki stulpai..."

Minėtos dramos vaidyba reikalauja taip pat kur kas geriau įrengtos scenos, kaip Lietuvių Salėje. Tačiau "Vaidilos" trupė ir čia yra padariusi esamomis sąlygomis visus techniškus patobulinimus, nugalėjimui stambųjų kliūčių. Čia yra nupelnas aktorius p. Dučmanas.

Clevelando "Vaidilos" teatro šiais metais švenčia penkių metų sceninio darbo sukaktį.

"Penkiuose stulpuose..." Dainininko vaidmenį vaidina p. Maželis; partizanų būrio vadą — p. Dučmanas, politruką — p. Gatautis, sekretorę — p. Morkūnienė, partizaną Stankų — p. Apanavičius ir kiti. Viso 12 aktorių.

Ziūrovų eilėse bus ir dramų autorius V. Landsbergis iš New Yorko.

Dramos "Penki stulpai" turinys aiškstėje pastatymas bus neeilinis įvykis mūsų meno srityje ne tik Clevelande, bet ir visoje išeivijoje Amerikoje. Čia yra gera proga clevelandiečiams susipažinti su lietuviška modernia drama literatūroje ir jos atkūrimu scenoje. J. Liūdžius

Apygardos nuostatais.

Burdami ir lavindami lietuvių jaunimą, dirbame Lietuvai. Nei viena auka mūsų tėvynei vaduotė nėra per didelė, todėl aukokimės ir aukokime mūsų tėvynės Lietuvos ateičiai — mūsų — jaunimui — baigę suvažiavimą suvažiavimo pirmininkas

Rytų Sporto Apygarda

Lietuvių visuomenės žiniai

Akademinių skautų sąjūdžio rengtame "Rudens lapų" balijų š. m. spalio mėn. 4 d., Chicagoje, gėlių šokio metu tapo sukelto 2 negrąžinamos stipendijos lituanistiką studijuojantiems studentams Fordham universitete ateinančios vasaros semestru. Už parduotą rožes buvo gautas pelnas \$170. Tačiau išskelus mintį sukelti antrą stipendiją, šia idėją mieli svečiai savo aukomis greitai parėmė. Antrasis stipendininkas bus išlaikomas sekančių rėmėjų:

\$50 — P. J. Lieponis, Furniture Center Inc.
Po \$10: Dr. L. Kriaučiūnas, Dr. N. Kriaučiūnaitė, Dr. A. Čiurinskas, Dr. Salna, Dr. Sukys.
Po \$5: sol. S. Baranauskas, P. P. Šileikis, inž. S. Jokubauskas, inž. J. Ivanauskas, P. P. Sprindžiai, inž. V. Mastis, inž. Karėnas, inž. V. Vaitkus, P. K. Taillat-Kelpša, Dr. S. Budrys, Dr. S. Biežis, Dr. V. P. Tumašonis, Dr. Melnikas, inž. A. Klorė, inž. R. Korzonas ir stalias nr. 23.

Dr. Vydūno vardo studentų šalpos fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams ir šiūomi skelbia 1950 metams 2 (po \$175) negrąžinamos stipendijas lituanistiką studijuojantiems. Šių stipendijų reikalu prašome kreiptis į fondo reikalų vedėją nevelėu 1959 m. gegužės mėn. 1 d.

Šia proga pranešame, kad kaip ir kasmet fondas išleidia ir aprūpina savo rėmėjus lietu-

viškais Kalėdiniais atvirukais. Ačiū rėmėjams.

A. S. Vengris,
Š. F. reikalų vedėjas

Sumušė muitininką

Julius Nelson, 35 metų, iš 6540 Maryland ave. suimtas ir kaltinamas sumušęs federalinį valdininką Nelson ir jo žmona buvo pašauti į mokesčių įstaigą, kur jis turėjo pasiaiškinti valdininkui Glenn Heathcote dėl nesumokėtų \$800 sumos mokesčių už 1953 ir 1954 metus, ir Nelson netekęs lygsvaros sumušęs Heathcote nosį ir akinus.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR PADIDINOME

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME IVARIUS PATARNAVIMUS VERTUL Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus, VISOS SENTAPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4 1/2 iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.

INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

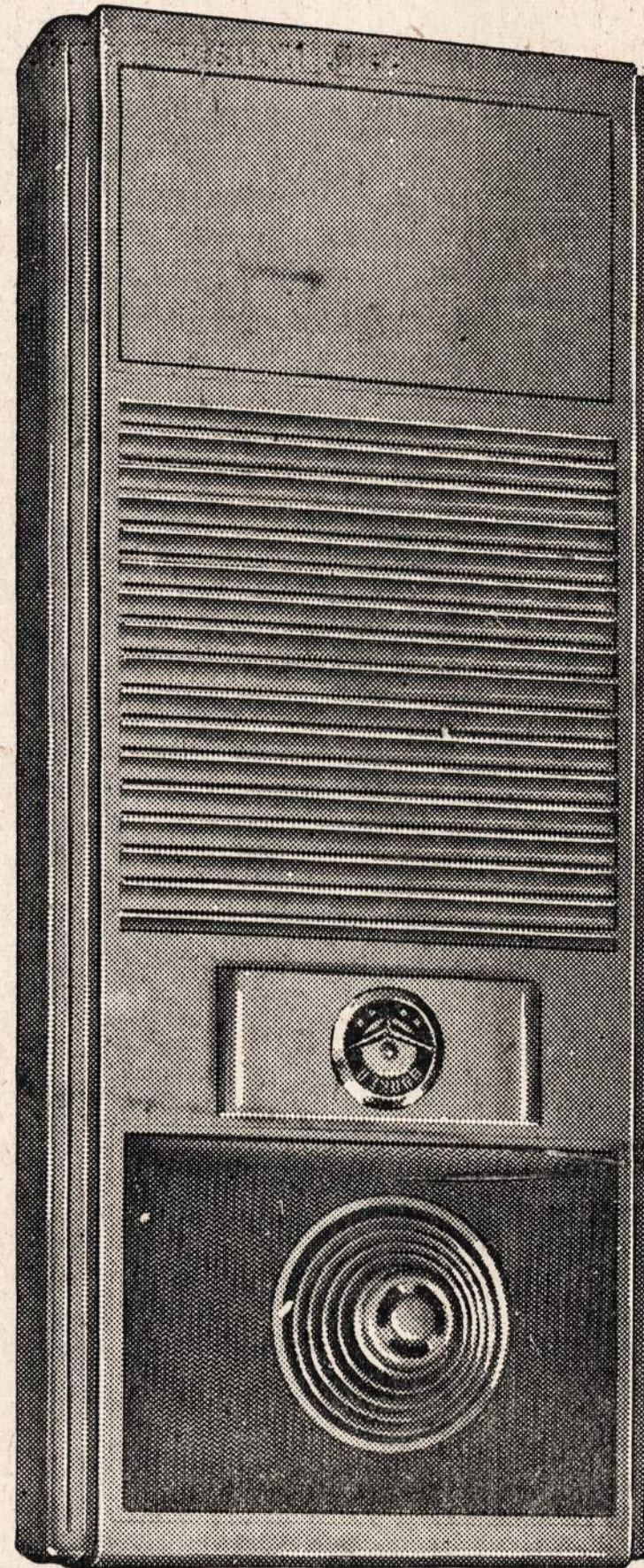
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.

Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

Quaker

DECORATOR "COOL CABINET" VENTED GAS WALL HEATER

... Requires No Floor Space ... Creates No Unlivable Zone!

MODEL WCVA-408
40,000 BTU

2-Way, 20 Year Guarantee

COURTEOUS SALESMEN TO SERVE YOU

CORNELL STOVE AND SUPPLY CO.

1904 West 51 St.

Call HEmlock 4-2541

For FREE information

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.,
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.
Subscription Rates:
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.
7 cents per copy, 10c. on Saturday
Dienraščio kainos:
Chicagoje
metams \$13.00
pusei metų 7.00
trim mėnesiams 4.00
vienam mėnesiui 1.50
Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$11.00
pusei metų 6.00
trim mėnesiams 3.50
vienam mėnesiui 1.25
Užsieniuose
metams \$14.00
pusei metų 7.00
vienam mėn. 1.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.
NAUJINIŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.

Nepasisekė ir trečias šūvis į mėnulį

Anksti ryte penktadienį JAV oro jėgos inžinieriai bandė trečią kartą pasiųsti raketą į mėnulį, bet bandymas nepasisekė. Viršutinė raketos stadija (dalis), nežinia dėlko, neužsidėgė ir, atsiskyrusi nuo pirmųjų dviejų stadijų, nukrito kur nors į Atlanto vandenyną.

Pirmas oro jėgos mėginimas „nušauti“ mėnulį buvo padarytas šių metų rugpjūčio 17 d. Jisai nepasisekė, nes apatinė raketos dalis susprogo po 77 sekundžių, pakilus jai nuo savo papėdės. Antras mėginimas, spalio 11 d., buvo sėkmingesnis: raketą nulėkė beveik 80,000 mylių erdvėn, pasiekdama trečdali atstumo tarp mėnulio ir žemės.

Oro jėga daugiau tokių bandymų šiemet nebedarys. Raketų leidimą į mėnulį dabar perims JAV armijos inžinieriai. Jiems pavesta „šauti“ du kartu. Pirmas šūvis bus gal paleistas gruodžio mėnesį, kai mėnulis, skriedamas savo orbitoje aplink žemę, vėl prisitartins prie jos ir bus tik už 220,000 mylių nuo mūsų.

Kad raketos galva (cilindro pavidalo), su visokiais įdėtais į ją instrumentais, pasiektų mėnulį arba jo apylinke, trečioji raketos dalis turi padidinti to cilindro skridimo greitį iki 24,000 mylių per valandą, žemės traukos jėgai nugalėti. Per antrąjį bandymą (spalio 11 d.) visos trys raketos stadijos užsidėgė nustatytu laiku, viena po kitos; bet raketos galvai nebuvo duota pakankamai greičio. Šį kartą trečioji raketos stadija visai neveikė. Matyt, buvo sugedusi kuri nors iš 1,100 dalelių sudėtingame jos mechanizme.

Bet nėra abejonės, kad tos techninės kliūtys bus nugalėtos netolimoje ateityje. Mėnulis bus pasiektas.

Smūgis dešiniajam respublikonizmui

Pereitojo antradienio rinkimuose respublikonai neteko daug vietų JAV senatėje ir atstovų bute. Chicago „Tribune“ ir kiti panašios krypties laikraščiai kaltina prez. Eisenhowerį ir jo „modernųjį respublikonizmą“. Jie sako, kad respublikonai būtų galėję laimėti, jeigu jie būtų laikęsi savo konservatyvių principų, o ne mėginę pamėgdžioti „naujadalybininkus“ demokratų.

Su pasigėrėjimu jie rodo į Arizonos senatorių Barry Goldwater, kuris savo priešrinkiminėje kampanijoje kovojo prieš CIO vadą Walter Reuther — ir laimėjo. Reutheris nekandidavo nei Arizonoje, nei kur kitur; bet, mušdamas šį įsivaizduotą priešiną, sen. Goldwater nugalėjo savo tikrąjį oponentą, demokratą McFarland.

Tačiau Goldwater yra kone vienintelė išimtis. Arizona yra neturtinga ir skystai apgyventa valstybė. Beveik visur kitur, dešinieji respublikonai arba visai prakišo, arba nustojo daugelio balsų. Pralaimėjo sen.

Bricker Ohio valstybėje, sen. Knowland Kalifornijoje, sen. Malone Nevadoje, sen. Barret Wyominge, sen. Revcomb Vakariniėje Virginijoje. Kai kurie kiti dešinieji respublikonai ne nekandidavo, jausdami, kad jie prakiš — pvz. Indianos senatorius Jenner.

Antra vertus, pažangesnieji respublikonai atsilaikė ir vietomis net sumušė demokratų. Hugh Scott nugalėjo demokratą Leader Pennsylvanijoje, Kenneth Keating nugalėjo demokratą Hogan New Yorke. Scott ir Keating yra „modernaus respublikonizmo“ šalininkai. O didžiausią pasisekimą turėjo Nelson Rockefeller, kuris yra pažangesnis už daugumą liberalinių respublikonų (ir demokratų).

Šitie faktai rodo, kad respublikonų partija galės atsigauti tiksliai tuo atveju, jei ji pasuks liberalizmo kryptim. Pradžioje šita kryptim mėgino eiti prez. Eisenhoweris, bet stambiojo kapitalo atstovai, užėmę beveik visas vietas jo kabinete, tempė jį į dešinę; rezultate, prezidento partija pralaimėjo kongreso rinkimus 1954 m., 1956 m. ir 1958 m. Paskutinių rinkimų metu prez. Eisenhoweris pasuko visai į dešinę — ir respublikonų pralaimėjimas pasidarė katastrofingas.

Dešiniuosius respublikonus didelė balsuotojų dauguma atmetė.

Kitais žodžiais ...

Ipolitais

Lietuvą ir Izraelį riša Lietuvos gimę žydai. „New York Times“ skelbia mirtį profesoriaus Juozo Klausnerio, paskutinio gyvųjų delegatų pirmajai sionistų konferencijai Šveicarijoje 1897 metais. Pirmusyk naujojo Izraelio prezidentą renkant, Klausneris buvo vienintelis opozicijos kandidatas prieš Dr. Chaimą Weizmaną. Jis gavo 15 balsų, Weizmanas 83. Profesorius gimė, kaip NYT sako: „In a village near Vilna, Lithuania, now part of the Soviet Union“. Mokslus išėjo Odesoje, ir Palestinoje apsigyveno 1924 m. Čia Jeruzalėje įkūrė universitetą, kur vedė hebrajų literatūros ir istorijos skyrių. Jam teko pareiga nuimti „prakeikimą“ filosofui Boruchui Spinozai, kurį 271 metų atgal jo žydiškoji bendruomenė Olandijoje tam pasauliniam išminčiui užkūrė. Klausneris tada pareiškė: „Boruchai, tu mūsų brolis; tu dabar laisvas“.

Suprancūzintu lietuvių „undinės“ vardu, Londono Operoje pasauline premjera vaidinta Frederiko Ashton trijų aktų baletas „Ondine“, susilaukęs ovacijų popašiu toms, kuriomis anglai pasveikino Maskvos Bolšoi baletą, dumeitai atgal. Sakoma, svarbus veiksnys baletui pavyktį buvo vaidinimas p-lės Fonteyn, pavaizduojant vandens dievaitės „meilumą, linksmumą ir nelaimę“. Undinės pasaka labai sena. Lietuviams ji žinoma Jūrątes ir Kastyčio pavidalu. Dalykas eina apie van-

dens (ar jūros) dievaitę, kuri, būdama nemari, pamylė mirtingą žmogų-jauunikaitį. Ash-tonas, sakoma, pasekė francūzų Friedricho de la Motte Fouque rašinį. Vokiečiai ir anglai undinę vadina „undine“, o francūzai „ondine“.

Keista, bet faktas

Mokslininkai pradeda studijuoti telepatiją

Žiniomis iš New Yorko, Westinghouse Electric Corp. mokslininkai pradėjo studijuoti galimybes pakinkyti protinę telepatiją ir kitas pajautos bet jusnių pagalbos formas tolimo susisie-kimo tikslams!

Dr. Peter A. Castruccio, tos kompanijos naujai įsteigto astronautikos instituto direktorius, tatau patvirtindamas pridūrė, jog jis pats yra įsitikinęs, kad ESP (Extrasensory perception, mūsiškai būtų pajauta be jusnių pagalbos) ir telepatija (minčių betarpiškas persiuntimas) yra tikras dalykas. Jis pridūrė, kad tos srities Westinghouse bandymai „yra daug žadantys“, nors dar reikią daug kas padaryti, kol kas nors praktiško išeis.

Westinghouse esanti dar tik pirmoji kompanija, kuri ėmėsi moksliskai tirti ESP susisieki-mo sistemai išvystyti. Kai kurie mokslininkai, kaip Duke universiteto prof. Joseph Rhine ir kt. tvirtina esą matematiškai įrodė, jog tokie dalykai, tikrai yra, kaip telepatija, clairvoyance (tolregystė), prekognicija (iš anksto žinojimas), pokognicija (praetis matymas) ir psichokinesis arba telekinesis, kur daiktai judinami niekenu neličiamai).

Castruccio pasisakė visus tuos

DEL 1917-1919 M. LIETUVOJE

Susovietintoje Rusijoje išeina du žurnalai skirti istorijos klausimams. Vienas jų vadinasi „Voprosy istorii“. Jį leidžia SSSR mokslų akademijos istorijos skyrius. Antras — „Istorija SSSR“ yra leidžiamas SSSR mokslų akademijos istorijos institutu. Vienaime ir kitame tų žurnalų pasirodo dalykėliai skirti Lietuvos istorijai, o ypač jamžinimui, kad Lietuvos žmonės iš seno ieškojo ryšių su Rusija ir visa, kas gero Lietuvoje, pasirodė tik dėka Rusijos.

Be šių dviejų žurnalų iš dalies yra skirtas istorijai ir žurnalas „Meždunarodnaja žizn“. Šiame žurnale buvo 1956 m. (Nr. 9) įdėtas ilgokas straipsnis apie Kersteno komisijos darbus ir mėginta įrodyti, kad tos komisijos apklausinėjimais buvo pasiūta kitišs į kitos valstybės, tai yra į SSSR vidaus reikalus.

„Voprosy Istorii“ š. m. Nr. 3 įsidėjo 30 puslapių B. J. Vaitkevičiaus str. apie tai, kas buvo laikinosios komunistų vyriausybės nuveikta 1918—1919 m. Lietuvoje. Čia nieko naujesnio nepasakyta už tai, kas buvo seniau pasakyta V. Kapsuko, Z. Aleksos ir dabar kitų. Faktiškai jo visa tai kartojama, prisitaikant naujoms gyvenimo sąlygom: kaip ką pazalatiąnt, kaip ką nutylint.

Visiems gerai žinoma, kad 1919 m. pradžioje raudonieji okupantai nedaug ką galėjo nuveikti, savo įgyvendinti, nes vis so Lietuvoje jų okupacinė vyriausybė išbuvo vos tris mėnesius, nors okupacinė jų armija Lietuvos šiaurėje išsilaikė dar keletą mėnesių.

Per tuos tris mėnesius, jei kas buvo tvirčiaus tos okupacinės valdžios Vinco Kapsuko — Joffės vedamos įgyvendinta, tai Vilniuje, o visur kitur tos valdžios parėdymai toliau skelbiamu nepasirodė, gyvenime veiksmu nepasireiškė. O jei kur ir pasirodė, tai pasirodė gero-kai iškraipytu veidu.

B. J. Vaitkevičius visa atpa-sakoja „kas tais metais komunistų programoje buvo numatyta ir taip savo straipsnyje sumeta, lyg būtų visa tai Lietuvoje įgyvendinta, gyventojų didžiū džiaugsmu sutikta, tik interventai visa tai užgniauzė.

Visame straipsnyje nė pusę žodžio neprisimenama apie Lietuvos savanorius, kariuomenės organizavimą prieš raudonųjų okupaciją. Dar prieš porą tre-jetą metų atsidėjusiai komunistų spauda įrodinėjo, kad iš Lietuvos raudonuosius išvijo

dalykus per dvejus metus tyrinėjęs ir ESP įrodymus rinkęs dar prieš pradėdamas dabartinį darbą.

amerikonai ir anglų imperia-distai-kapitalistai. Ir jų pastangomis buvusi sudaryta laikina Lietuvos buržuazinė vyriausybė. Kadangi tas jų grubus melas ateivių lietuvių spaudoje ir per Vliko radio transliacijas i Lietuvą buvo faktais įrodytas ir karčiai pašieptas, tai dabar jau atsargiai rašoma ir visa kaltė suverčiama vokiečiams, generolui von der Goltz vedamiems daliniams. Menamai tie vokiečių daliniai JAV ir Anglijos įsaky-mu buvo palikti Lietuvoje tikslu pakirsti kelią raudoniesiems, anot B. Vaitkevičiaus, užgniauz-ti liaudies revoliuciją prieš buržuaziją. Tos revoliucijos labai buvo pabūgę JAV, Anglijos ir Prancūzijos kapitalistai. Taip jau išeitų, kad Lietuvos gyventojai niekuo dėti. Jie džiaugėsi nauja Rusijos okupacija, ypač komunistų vedama.

Kadangi tas visas straipsnis juodame siūtas baltu, tai daug kas režiama metasi į akis.

Štai B. Vaitkevičius sako, kad žymią dalį Lietuvos proletariato sudarė geležinkeliečiai. Kodėl jie prisiminta? Juk faktiškai Lietuva rečiausiai buvo iš-raižyta geležinkeliais. Pirmia Lietuvoje geležinkelio linija Vilnius-Kaunas-Virbalis buvo nu-džiasta 1861 m. Viso 1914 m. geležinkelių ilgis buvo apie 1500 klm., tai ir geležinkelių darbininkų skaičius buvo mažutis. Bet B. Vaitkevičiaus čia norėta pagerbti „vyresnįjį brolį“-rusus, nes katalikai, atseit lietuviai, nebuvo geležinkelių tarnybon priimami...

B. Vaitkevičius sako, kad pirmam pasauliniam karui prisidėjus, Rusijon buvo išggabenta vienas trečdalis visos Lietuvos pramonės įmonių ir 40% atiteko Vokietijai, kuri pat pramonės įrengimus evakavo Vokietijon. Toliau to straipsnio autorius nušneka, kad Susovietinta Rusija be jokio sau išskai-čiavimo sovietinamai Lietuvai paskyrė 200 milijonų rublių jos ūkiui atstatyti. Tačiau B. Vaitkevičius nutyli, kiek kaštavo taisais pramonės turtas, kur Rusija karo pradžioje išvežė iš Lietuvos. Išvežė ir nebegražino, o tik davė parėdymą grąžinti Lietuvai pašto-telegrafo įrengimus, kurie taip pat Rusijos iš Lietuvos buvo išgabenti. Bet ir šie nebuvo pilnai atgauti.

B. Vaitkevičius sumini, kad 1918 m. lapkričio 19 d. susovietintos Rusijos vyriausybė me-namai išleidusi dekretą grąžinti Lietuvos darbo žmonėms visas kultūrinės gėrybes, kurias caristinės Rusijos valdžia buvo pagrobusi iš Lietuvos. Jų tarpe buvo daug vertingų mokslo veikalų išvežtų iš Vilniaus universiteto ir iš kitų privačių bibliotekų, daug įvairių kolekcijų, me-

no kūrinių ir kitų istorinių vertybių.

Ar toks dekretas 1918 m. lapkričio 19 d. galėjo būti išleistas? Tada Lietuvoje dar tvirtai laikėsi Vokietijos okupacija. Jei kas nors panašaus susovietintos Rusijos vyriausybės buvo nutarta, tai tik propagandos sumetimais. Visos tos vertybės nebuvo grąžintos net Lietuvos nepriklausomybės metais, nors buvo dėta visokių pastangų tas kultūrinės vertybes atgauti. Labai abejotina ir ar dabar tos kultūrinės vertybės yra grąžintos pavergtai Lietuvai, kai ji tapo Rusijos imperijos kolonija?

B. Vaitkevičius kalba, kad 1919 m. pradžioje okupacinė valdžia Lietuvoje tuoj ėmėsi atstatyti pramonę. Kaipgi galėjo imtis to darbo, jei pramonės įmonių įrengimai buvo Rusijos ir Vokietijos išgrobti ir vieni ir kiti jų negrąžino? Tiesa, kaip kur smulkaus amato dirbtuvės pradėjo veikti. Jos pradėjo veikti ne okupacinės valdžios dėka, bet pačios ėmėsi darbo. Taip lygiai kaip ir daug kur dvarų kumečiai ėmėsi apsaugoti dvarų turtą, kad okupantai jo neišgraibstytų. Ir kai kuriose vietose tarp raudonuosius armijos smulkesnių dalinių ir dvaro kumečių įvyko kruvini nesusi-pratimai, kai raudonieji kėsinosi dvarus apiplėšti. Tuos raudonųjų susidūrimus su vietos gyventojais, saugojančiais savo krašto turtą, komunistai apšaukė kontrevoliuciniais išsišoki-mais.

B. Vaitkevičius rašo, kad menamai 1919 m. sausio mėn. vokiečių kariuomenė išvaikiusi Kauno miesto darbininkų tarybą. Tokios darbininkų tarybos Kaune visai nebuvo, o veikė tik Kauno miesto darbininkų profesinių sąjungų biuras. Jis pats pakriko, nes be kelių komunistų ten buvo įsiveisę ir lenkų agentai. Suėmus vadinamuosius lenkų peoviakus, pakriko ir tas biuras, nes keletas tų peovikių buvo suimta iš to biuro narių tarpo. Tada profesinės sąjungos naujai persiorganizavo ir sudarė naują savo centrą.

B. Vaitkevičius neigiamai atsiliaepia apie 1954 m. A. M. Andreevo išleistą veikalą „Borba litovskago naroda za Sovetskuyu vlast (1918—1919)“. Esą A. M. Andreevas paviršutiniškai nušvietęs Lietuvos liaudies kovas už sovietų valdžią. Suprantama kodėl B. Vaitkevičius labai nevertina to veikalą. A. M. Andreev kai kuriuos daiktus pavadina tikrais vardais. Jis ten skelbia tokius dokumentus, kurie nevisai atitinka dabar komunistų skelbiamiems dokumentams. Be to, jo suminėti ir kiti įvykiai, kurie buvo vykdomi Maskvos to meto valdžios palie-pimu Lietuvoj. Gi B. Vaitkevičius, kaip ir kiti kai kurie šių

(Tęsinys 6-me pusl.)

KSAVERAS KAUNAS

VARDAN TOS LIETUVOS

II dalis

VINCO KUDIRKOS DARBAI

41.

Barnumą, po teisybei, uždirbo tur-tus *praktikuoti* trūsti, tik nepasakysiu, kad grynai *doru*. Pats Barnumas pripažino garbintojams jo pasisekimo įgy-jant pinigų: „Aš pirmutinis, ką pažinau svieto paikumą ir dėlto turiu tiesą iš to pasinaudoti“. Ištikro, laikėsi tų savo žodžių ir eksploatavo žmonių paikumą visokiais neįtikėtinais būdais. Vienok būdą įgijimo pinigų pasinau-dojo iš silpnos žmonių pusės, iš už-tėmyto iš pasaly jų paikumo, doru pavadinoti negalima, nors ir kas žin kiek prakaito ant to išlieta.

Teisybė, su turtais galima daug gero padaryti ir artumui ir tėvynei, bet tik-tai galima, o tai da ne faktas, kad visi, prieję prie turtų, taip daro. Kiek galima patėmyti, tai iš viso ir dėl artymo, ypač dėl tėvynės, didžiurėiai daro mažiausiai, jeigu da jie šiek-tiek daro. Šis dalykas labiausiai žymu ant mūsų Lie-tuvių.

Kudirka išveda, kad prisilaikant Gied-

rio pagal Barnumą pamokymų „tėvynė Lietuva neatbūtinai liktų pamiršta ir ap-leista“.

... Nereikalingai minėta knygutė pri-savinta Lietuviams, nes ji nė dėl pa-puošimo dailiosios literatūros, nė dėl padauginimo skaitliaus reikalingų ir naudingų rankvedžių visai, o visai ne-tinka.

Tokių buvo tautos švietėjų, kai spauda lietuviui buvo dar toks retas dalykas.

Griežtai V. Kudirka iškritikavo ir kun. J. Žebrio knygą „Trumpas aprašymas apie žemę arba žemrašys“. (Tilžė, 1896).

Knyga geros paskirties tik be nuosek-lumo. Autorius užsėdė klausimus, bet dažnai nepataikė atsakyti.

... Da bjauriau, kai autorius neįsten-gė atskirti svarbesnio klausimo nuo vi-sai nereikalingo — rašė kas tik atėjo į galvą ir da suvertė viską be jokios tvar-kos.

Atsakymai baisiai neaiškūs, painūs, be nuoseklumo, arba su nereikalingais priedais; vietomis klaidūs, neteisingi; kitur tiesiog matyti, kad pačiam auto-riui trūksta pamatinių iš geografijos žinių.

... Prie paaiškinimo, katras meridija-nas yra pirmuoju, pridėta: Kiekvienas Lietuvis gal skaityti už pirmąjį piet-

ruoži, kuris pereina per jo kiemą (p. 10). Perdaug liuosybės — dar žmonės dėl pirmojo meridijano pradės provo-tis (*bylinėtis* — K.K.).

Girios tai platūs kloniai, apaugę di-deliu mišku (p. 12). Tai miškas bus klonis apaugęs maža giria. Iš abiejų galų aišku. O girios ant kalnų ar neau-ga?

Ežeras yra tai gilus įdubimas didžė-mės, kur užsilaiko vanduo (p. 13). Tai šulinys taip gi bus ežeras.

Galvijoganiai yra tai žmones ganan-tieji visokius galvijus, kaip tai: karves, jaučius, arklus, avis, oškas ir t.t. (p. 19). Pridėkime tik prie paminėtų gy-vuolių žąsis, tai ir turėsime, kad galvi-joganiai tai mūsų piemenukai.

Kritikas išvardina daugybę panašių ne-tikslumų ir žodyninio pobūdžio paaiški-nimų, iš ko matyti, kad autorius turėjo labai gražius norus — sukurti daugiau lietuviškų žodžių. Išvadą tačiau padaro gana griežta: „trumpas aprašymas apie žemę ir tarpą mokslo vadovėlių visai nė-tinka ir jo niekam siūlyt negalima.“

Zinau, kad šita kritika, parodanti tiksliai silpnąsias knygelės puses, nepa-tiks tiems Lietuviams, kurie giria vis-ką, kas tiksliai parašyta lietuviškai. Bet aš esmi išteisintas prieš visus 1) kun.

Žebrio geografijoje nė už dovanas ne-rasi nieko gero ir pagirtino, 2) sąsla-vas žaidžiančio kūdikio sugraibstytas, pavadinimo mokslisku pėnu būtų didelis nusidėjimas.

Kudirka mokėjo netik kritikuoti, bet ir pagirti. Jis labai gražiai įvertina šerno mokslo popularizacijos knygą „Apie žemę ir kitus svietus, jų būvį ir pabaigą“ (Chicago, 1895), nurodymas tik keletą netobulumų.

Kita įdomi kritika politinio pobūdžio knygos „Parmazonas arba Baisumas Dievo Rūstybės“. Parašė šventimikis (S. Matulaitis — K.K.). Kudirka pripažįsta, kad tai knyga su tendencija.

... Kaipgi įranki apgynimui tamsuolių autorius sunaudojo satyrą ir jos smū-giais piekia skriaudikus. Šiuo žygiu piekimui pateko kunigai, tiesiog sa-kanč, prabąščiai, kurie rūpindamiesi vien apie savo gerovę, taip persunkia egoizmu, jog pagalios netenka nė mei-lės artymo, nė sąžinės, nė pajautimo savo pareigų šventumo, tik lupa be mielaširdystės tamsuolių parapijonis, paverkę bažnyčią į prekyvietę, o doros pamokslus į gaudinimą nešt aukas.

Kritikas trumpai aprašo knygelės turi-nį, principiniai sutikdamas su jos minti-mis, nes ir jis pats nemėgo „prabaščių“,

labai dažnai su jais sueiamdas į konflik-tą dėl anksčiau šiame darbe aprašytų priežasčių, bet vis dėlto jis jaučia nepa-sitenkinimą, kai knygelės autorius pereina į grubų antireligiškumą:

... Satyrą rašytojas valdo mikliai, pa-taiko, kur reikia, tik vietomis perkoli pasitraukia į šalį (apie Maskių kl.), o kartais net pereina rubežius satyros su-teikdamas jai trivijališką ypatybę. To-kiamė pvz. sakinyje „... nustvers Dievą už žilos barzdos“ du paskutiniu žo-džiū atsiliepia labai nesmagiai.

Is tiesų, tai jau ne kritika, satyra, bet įžeidimas krikščionio jausmų. Negyrė Ku-dirka tuos reiškinius ir pats vengė tą da-ryti. Už tai jo darbai ir pasisakymai pri-imtini visai tautai, nors kairur jis, kovos įkaršči pagautas, savo išsireikšimus ge-rokai pasūdė. Svarbiausia, kad jis niekur nevedė asmeniškus sąskaitų, nors ir kaip provokuojamas.

V. Kudirka vertina darbo rezultatus

Kudirka siela ir kūnu buvo jauges į „Varpą“. Jo džiaugsmas ir liudėsys neat-siejamai rišosi su „Varpo“ pasisekimu, arba bėdomis. Nereikia mums patiems aiškintis apie to meto sąlygas, tik reikia gerai įsiskaityti ir pergaltoti, ką jis sako minėdamas „Varpo“ dešimtmetį (Var-pas nr. 6, 1898):

Nuo Kudirkos iki "Markso etiketės" atbula kryptimi

LAISVOJO TRIBUNA

V. Kudirka dabar įėjo į madą, atsirado naujų gerbėjų net tarpe tų, kurie autoritarinės diktatūros laikais Lietuvoj žiūrėjo į jį tik taip sau atlaidžiai, kaip į daug nusipelnusį idealistą-patriotą, bet bereikalingai nukrypusį į pozityvumą ir "saves nepateisnusia" demokratiją.

V. Meškauskas savo ilgus straipsnius apie V. Kudirką šių dienų varpininkus-liaudininkus ("Vienybė" N 41,42) užbaigia citata iš Markso apie tai, kad politinės etiketės apgauna netik pirkėjus, bet ir pardavėjus ir tuo jos skiriasi nuo etiketės lipdomų ant prekų. Prašosi klausimas, kodėl M. daro šiuoį taip toli atgal, net iki Markso? Kas skaito M. straipsnius, tas neabejoja, kad jis ir be Markso pagelbos moka prisegti visokias etiketes ne tik politinėms grupėms, bet ir atskiroms asmenims, savo politiniams ar nepolitiniams kontrpartneriams. Kam čia dabar jam prirėkė cituoti Marksa? — galima tik spėlioti. Turbūt šia proga norėjo parodyti, kad Markso Kapitąlą skaitęs. Bet "Naujienos" (spalio 28 laidoj) išaiškino, kad M. iškraipė Markso mintį, nes ten apie "etiketę" kalbama visai kita prasme ir kad jis, prikaišiodamas apgaudinėjimą varpininkams, patsai panaudoja "Markso etiketę" neteislingai ir visai beprasmiškai. Naujienoms aišku, kad Meškauskas Markso Das Kapital neskaitė, o citavo iš kokio, jau suteršto, šaltinio. Šiaip ar taip, bet čia M. paslydo ir netyčiomis atsisėdė dilgeles.

M. savotiškas publicistas. Jis pasirenka lengviausią publicistikos žanrą — ieško visur neigiamybių, ginčijasi, kitus puola, kaudžiojasi, kelia sensacijas, kurios jau seniai į siukslių dėžę buvo išmestos. Nesidrovį kitus pamurinti, net ir seniai mirusius garbingus asmenis ir tai visai be jokio reikalo, vien tik tuščios polemikos deliai, kaip nesenai padarė su M. K. Čiurlioniu. Nežinia, kuo tai išaiškinti: gal blogas virškinimas, gal kintantis atmosferos slėgimas, gal nervų veikla, gal koks nors naujas vejelio papūtimas čia kaltas, bet gal būt ir todėl, kad tai lengviausias rašymo būdas. Kitus pulti labai lengva, daug lengviau, negu pačiam ką nors pozityvaus sukurti, reikia tik pamėgimo tos rūšies darbui.

Vienybės bendradarbis M. buvo pirmiau paskelbęs ištraukas iš laiško, rašyto liaudininkų vadų amerikiečiams vienminčiams 1926 m., praeiant pinigų priešrinkiminę propagandai. Pasirodė, kad to negana, ir vėliau M. paskelbė visą laišką, matomai vildamasis sukelt didesnę sensaciją. Nežinau, kokią Ameriką čia autorius nori atidengti ir ką tuo laišku nori nuleibinti. Laiškus daug kas rašė ir visokiūs rašė. Buvo ir geresnių laišku, kaip pav. tas, kurį vienas žymus Meškauskos

srovės asmuo griežtai konfidencialiai pasiuntė iš Brooklyn savo bičiuliui ir Reutlingu Vokietijoje, kuris kažkieko buvo nufotografuosas ir daug kam išsiuntinėtas. Tai bent buvo laiškas, buvo kuo susidomėti; bet tas viskas jau praeity ir nebėra prasmės pradėti vėl tą veikala diskutuoti. Liaudininkai neatsisako savo laiško, rašyto amerikiečiams 1926 m. Jis nebuvo slapta ir jį pasirašiusieji nebuvo tiek naivūs manyti, kad tas laiškas nebus paskelbtas. Čia M. bereikalingai laužiasi į atdaras duris ir dar su tokiu triukšmu.

Vienybės bendradarbis tame liaudininkų laiške mato pasigyrimą ir politinę demagogiją priešrinkiminę propagandą pavartotą ir tuo piktinasi iki savo sielos gelmių. Kokia politinė skaistybė! Bėda tik, kad žodis demagogija ne visų vienodai interpretuojamas. Kas vienam demagogija, kitam nekaltas dalykas, arba net neginėytina tiesa. Daug kam atrodo, kad visi M. straipsniai perdėm persunkti demagogija, nors jam pačiam turbūt atrodo kitaip.

M. sako, kad liaudininkai 1926 m. bet kuria kaina norėjo dalyvauti valdžioje ir, to siekdami, nesibaidė net susiblokuoti su tautininkais 1926 m. rinkimuose (Vien., š.m. N 42). Čia jau tokia demagogija, kad geresnės nereikia. Ką tuomet liaudininkams galėjo padėti tautininkai, kurių popieriai stovėjo labai žemai? Kodėl ne atvirkščiai, būtent kad tautininkai 1926 m. siekdami valdžios, nesibaidė susiblokuoti net su tokia "pabaisa" (anot M. nupiešto vaizdo), kaip liaudininkai, kad turėtų seime nors 2-3 atstovus, kitaip nei vieno nebūtų pravėdė?

M., net pabraukdamas, cituoja iš minėto laiško liaudininkų griežtą propagandinę pasisakymą prieš kr-dem. Ne gana to, dar įskaniau pabrėžia vieno varpininko (Kačergiaus) pasisakymą, kuris didžiajame Vilniaus seime kunigus "pilyvais" išvadino ir sukėlė kun. Bučio reakciją. Kam tie reveransai į krikščionių demokratų pusę? Krikščionys demokratai gali patys už save pasisakyti, kai ras reikalingų, bent nemanau, kad jiems būtų reikalingi užtarėjai a la Meškauskas.

Pasiremdamas minėtu laišku, žymus "Vienybės" bendradarbis ar net ko-redaktorius piktinasi liaudininkų pasielgimu su krikšč. demokratais, ilgametės koalicijos bendrininkais. Autorius užmiršta, kaip tautininkai pasielgė su savo koalicijos bendrininkais liaudininkais, tik vos 7 mėn. nuo seimo rinkimų praejus. Kaip tokį pasielgimą reikėtų pavadinti, kokią "etiketę" reikėtų čia prisegti, sekanč M. pavyzdžių? Bet liaudininkams ne tai rūpi dabar. Viename tik dalyke jie šia proga galėtų prisipažinti, kad

jie padarė didelę klaidą 1926 m., pasiduodami sentimentams politikoj ir perdaug savo partneriais pasitikėdami. Bet čia ne vieni kalti. Panašiai atsitiko ir su daugelio kitų kraštų liberalais, anais gimstančių diktatūrų laikais.

M. mėgsta statyti išpūstus klausimus, kaip antai: kas būtų, jei Kudirka išgirstų? Jeigu Kudirka dabartinį Varpą pasiskaitytų? Išniekintas liberalizmas... ir pan. M. yra tikras, kad Kudirka, jei būtų gyvas, neprisdėtų prie šių dienų varpininkų. "Kas būtų, jeigu būtų"... nieks niekad negali pasakyti; ginčytis tuo klausimu reikėtų leisti į tuščią scholastiką su kupranugariais ir adatų skylutėmis. Viena tik yra tikra, kad Kudirka su diktatūra nebūtų nuėjęs ir už šaudomus Suvalkijos ūkininkus tikrai būtų užsistojęs. Tuo netenka abejoti, nes kitaip jis nebūtų Kudirka!

Liaudininkai puolami, būk jie norį pasisavinti ir sau pasilaikyti V. Kudirką. Tai nesuipratimas, sąmoningai ar nesąmoningai inspiruojamas. Aš manau, kad Kudirkos niekas negal pasisavinti. V. Kudirka priklauso visai Lietuvai, visiems lietuviams — lygiai, kaip ir jo parašytas Lietuvos Himnas. Tą patį galima būtų pasakyti ir apie kitus lietuvių tautos atgimimo pranašus, tik V. Kudirkos figūra čia yra ryškiausia. Šių dienų varpininkai juo didžiuojasi, jį seka ir niekam jo nepavydi.

Kas kita dėl senų varpininkų palikimo paveldėjimo. Šių dienų varpininkams norima pameigti kilmę ir paveldėjimo teisę iš senų varpininkų. Mat, prie turtingesnio paveldėjimo labai dažnai atsiranda netiesioginių pretendentų. Trumpa, bet išbaigtą paaiškinimą šiuo reikalu davė BGN š.m. Varpo N 3-4. Nuo varpininkų vėliavos tam tikrais laiko ir aplinkumos etapais atskildavo ar pasitraukdavo tai vieni, tai kiti. Dažnai pasitraukdavo visieji nuo vėliavos nenuitdavo, tik pasidarydavo paslydus. Atskilusieji kį kartais nuidavo toli iki kraštutinumų. Varpininkai už juos neat-sako. Prie vėliavos visumet budėjo senas kamienas — tie patys seni varpininkai, V. Kudirkos draugai ir pirmojo Varpo steigėjai, kaip K. Gri-nius, J. Staugaitis, J. Vileišis, F. Bortkevičius ir kiti. Kai kurie jų mirė tik po 2-ro pas-karo, dar visai neseniai, ir mirdami jie tą seną palikimą paliko sutvarkytą. Saugodami Varpo vėliavą jie atlaikė daug puolinių iš visų pusių už senus varpininkų principus: pozityvumą, bėkompromisi-nę demokratizmą, nusistatymą žemės klausimu, valstiečių reikalais ir pan. Šiuo reikalu aš su M. į diskusijas neit-siu. Jo patiktas citatas iš įvairių šaltinių reikėtų patik-rinti, kokia prasme jos buvo pareikštos pagrindinio šaltinio tekste, — ypačiai dabar po "mažo nesusipratimo" su citata iš Markso. Jeigu šiu laiš-ku liaudininkų politinė pro-grama detalėse kiek skiriasi

REMKITE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

nuo Lietuvių Demokratų par-m., pasiduodami sentiment-tams politikoj ir perdaug sa-vo partneriais pasitikėdami. Bet čia ne vieni kalti. Pa-našiai atsitiko ir su daugelio kitų kraštų liberalais, anais gimstančių diktatūrų laikais.

Kai dėl V. Kudirkos etike-tės, kurią anot M., liaudinin-kai norį "tautiniai nudažyti savo politinį kromelį", many-čiau kitaip — būtent, kad M. kaip tas kaimo gražuolis ei-nas į vakarušką, norėtų tą "fariamą" etiketę nuo tariamos "prekės" nuplėšti ir pri-sisegti sau prie kepurės.

V. Butrimas

ISAACSON MOTORS

has

BRAND NEW

1958

DESOTOS

and

PLYMOUTHs

TO BE SOLD AT COST!
ALL MODELS
TO CHOOSE FROM
MUST MAKE ROOM
FOR '59

ISAACSON MOTORS, INC.

(JUST OFF OUTER DRIVE AT BELMONT)

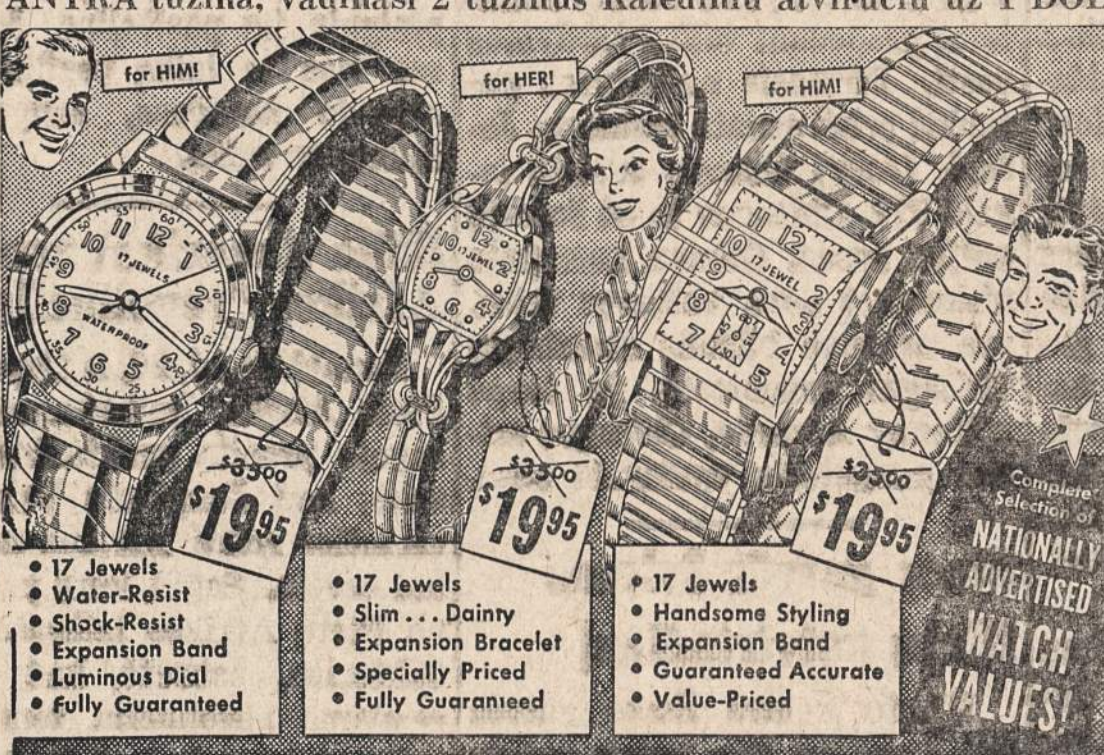
3020 BROADWAY

GRaceland 7-5600

Closed Sundays . . . See you in church. Open weekdays
from 9:00 to 9:00

NAUJOS KALĖDINĖS LIETUVIŠKOS IR AMERIKONISKOS ATVIRUTĖS

Lietuviškos atvirutės yra ypatingai gražios, turi įvairius Kalėdų švenčių užrašus—pasveikinimus. Visos atvirutės yra gražių sudė-rintų spalvų. Specialiai nupigintos Kalėdinių atviručių kainos. Už tužina atviručių 99 centai. Pridėjus dar tik vieną centą gausite ANTRA tužina, vadinasi 2 tužinus Kalėdinių atviručių už 1 DOL.

for HIM

for HER

for HIM

• 17 Jewels	• 17 Jewels	• 17 Jewels
• Water-Resist	• Slim... Dainty	• Handsome Styling
• Shock-Resist	• Expansion Bracelet	• Expansion Band
• Expansion Band	• Specially Priced	• Guaranteed Accurate
• Luminous Dial	• Fully Guaranteed	• Value-Priced
• Fully Guaranteed		

Rankiniai gražūs laikrodėliai, moteriški ir vyriški, su akmenėliais, suakutuvų išpardavime	\$8.88
Geltono aukso rankiniai laikrodėliai, 17 akmenėlių, už	\$18.88
14 karato aukso rankiniai laikrodėliai, 17 akmenėlių, už	\$48.88
Self winding, 17 akmenėlių laikrodėliai	\$29.88
Laikrodėliai su alarm clock, už	\$19.50
Laikrodėliai 21 akmenėlių, už	\$29.50
Laikrodėliai 23 akmenų, už	\$37.50
Laikrodėliai 25 akmenėlių	\$42.50
Kišeniniai laikrodėliai po	\$1.95

Bulova, Benrus, Longines-Witnaur ir kitų, pilna 5 metų garantija.
Deimantiniai žiedai 24 karato \$69.00
Deimantiniai žiedai 18 karato \$200.00
50 smutų sidabro staltiesis setas gražioje skrynuteje \$44.50

KALĖDINIS KATALOGAS KOŽNAM DYKAI.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais. Sekmadieniais 12—5

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekviena šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muziko V. Jancio vadovaujamas. Jaunimas ir senimas kviečiami praleisti savaitgalio vakarus prie šokių muzikos.
3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. Calumet 5-9833

LEO STANCUKAS
PRISTATO ANGLIS IR ALYVA
VISUOMET PIRMOS RUSIJS
2101 So. 49th Ave., Cicero
OLympic 2-5772

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Seštadieniais nuo 10 iki 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefon: PROspect 8-3229
Rezid.: telefon: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antrodiniai ir penktadieniais.
Treč. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: Hemlock 4-5845
Rezid.: Hemlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč. ir Seštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
DR. K. NASVYTIS
proto-nervų ligos
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
FRontier 6-0304, RANDolph 6-1190
(Rez. Tel. Batavia, Ill. 4287M1)
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefon: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak.
kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvius Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Treč. ir seštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199
Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD
Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Treč. ir seštad. tik 10-12 val.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečadieniais uždaryta.
Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepa šaukite Kėdžio 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet., antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.
Neradus, skambinti mano asistentui
DR. V. REKLYS, tel.: RE 7-2806

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Trečadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTU GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(dėsimas iš Whittier)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Seštadieniais 10-12.
Trečadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telefon: CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Seštad. 2-8 val. po pietų.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3-8.
Treč. sešt. ir sekm. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefon: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., treč. ir penktad. 6-9 v. v., seštadieniais 2-4 val. po pietų.

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, NOVEMBER 10, 1958

DR. V. P. TUMASONIS
C H R U S
2458 WEST 71st STREET
Kampus 71st ir Campbell Ave.
Ofiso telefon: HEmlock 4-2123
Rezid. telefon: GIBson 8-6195
Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak., antrad. ir penktad. nuo 1 iki 5 val. popiet., seštad. nuo 2 iki 4 val. popiet., trečadieniais uždaryta.
Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaskevičius
(VAŠKEVIČIŲ)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; Seštad. 1-4 popiet, trečadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS
DANTU GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečadieniais uždaryta.
Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(Kampus Halsted ir 31st gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Treč. ir sekmadieniais uždaryta.
Tel. ofis: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. res.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:00
Dr. Justina ŽIRGULIS
Specialybė įvairios nervų ir proto ligos—vaikų ir suaugusių.
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIOS TECHNICKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 S. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečadienį uždaryta), seštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius, Kruvins Akis, Ištirina
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metų. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 10:00 val. ryto iki 8 val. vakaro.

GRADINSKAS
NEMOKAMA
TAISYMO GARANTIJA
televizijos pirkoms pas mus
Pirmam senas • Duodam išsimokėtinai.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

STANKUS Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybų pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Litanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
★
RADIO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto
Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARTUŠKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Tel.: GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

6245 South Western Avenue

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, trečadienį uždaryta visa diena, ketvirtadienį nuo 9 iki 8, penktadienį nuo 9 iki 8, šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. dien.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik taktai saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patar-navimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Millijonai dolerių prieinamos sąlygomis morgiai paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tikamų nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtais virš \$26,000,000.00

Prezidento spaudos konferencija

Prezidento spaudos konferencija Vašingtone yra Amerikos institucija, kuriai panašios, tur būt, nėra niekur pasaulyje. Beveik kas antrą trečiadienio rytą prezidentas Eisenhoweris pasirodo 250 spaudos korespondentams ir atsako į bet kokių jų pasitartą klausimą.

Prezidentui nėra iš anksto pateikiama, kokie klausimai bus keliami, ir jo atsakymai nėra tik "taip" ar "ne". Jis deda visas pastangas pilnai atsakyti į visus klausimus, ir tikrai labai retais atvejais randa reikalingą neatsakytą į klausimą su visomis detalėmis.

Prezidento spaudos konferencijos institucija prasidėjo Teodoro Rooseveltto prezidentavimo metu, 1901—1909 m. Ji buvo išpopuliarinta, ir Franklin D. Rooseveltas savo prezidentavimo metais Baltuosie Rūmose įvedė reguliarių konferencijų laiką. Šiandien prezidento Eisenhowerio spaudos konferencija yra vienas iš pagrindinių metodų painformuoti Amerikos gyventojus — ir bendrai pasaulį — apie oficialiai vedamą politiką kasdieniniuose tautiniuose ir tarptautiniuose reikaluose.

Prezidentas, nors ir nereikalauja patiekti iš anksto parašytų klausimų, paprastai yra gerai pasiruošęs ir gali apie daugumą jų komentuoti. Jo štabo nariai, spaudos sekretoriaus James C. Hagerty vadovaujami, pradeda rinkti informacijas beveik savaitę prieš kiekvieną konferenciją. Jų uždavinys yra numatyti bet kokius galimus klausimus ir prezidentui apie kiekvieną iš jų patiekti vėliausias informacijas.

Dieną prieš spaudos konferenciją spaudos sekretorius Hagerty pradeda atrinkti medžiagą. Anksti trečiadienį prezidentas Eisenhoweris dalyvauja paruošiamose konferencijoje su Hagerty ir kitais štabo nariais. Po to, kai Valstybės sekretorius Dulles telefonu patiekia vėliausių tarptautinių įvykių informacijas, prezidentas Eisenhoweris, dar kartą trumpai peržvelgęs spaudos raportus, lygiai 10:30 val. eina į konferenciją su korespondentais Sutarčių Kambarin, kuris yra senuose Valsybės Departamento Rūmose šalia Baltųjų Rūmų. Korespondentai sustoja su juo pasisveikinti.

Sesijos metu prezidentas stovi prieš korespondentų grupę ir atsisuka į kiekvieną, kuris pasiekia iš vietos su klausimu. Dažnai du ar daugiau korespondentų iškelia pagrįstą patį klausimą, prašydami prezidentą komentuoti įvairiais požiūriais.

Pagal paprotį prezidento žinių konferencijai yra skiriamas pusvalandis laiko, ir kai jis praeina, korespondentams pirminkaujantis praneša apie konferencijos pabaigą žodžiais: "Ačiū, pone Prezidente". Tada visi korespondentai skuba prie telefonų pranešti žinias savo atstovaujamiems laikraščiams ir žinių tarnyboms. Minučių bėgyje biuleteniai yra išspausdinami ir išsiunčiami po visą pasaulį; po kelių valandų visa žinių konferencija yra išfilmuota ir užrekorduota, ir gali būti perduota per radiją ir televiziją visoje Amerikoje.

Kadangi paprotys, kad egzokutuvinis šefas atvirai kalba spaudai reguliariai nustatytu laiku yra toks vien tik Amerikoje, turėtų tai būti įdomu tiems, su kuriais mes susirašinėjam užsienioose. Prezidento žinių konferencija, be to, yra matomas ir girdimas simbolis demokratiškos akcijos. Mes turėtume aprašyti prezidento žinių konferenciją ir išaiškinti jos svarbą mūsų giminėms ir draugams užsienioose sekantį kartą, kai prezidentas pasakys ką nors, į ką turėtų būti atkreiptas specialus dėmesys.

Common Council

TRUMPAI

— **L. V. S. Ramovės** Chicago's skyriaus valdyba, pritarant organizacijoms: Savanorių-Kūrėjų Sąjungai, L. K. Birutės Draugijai, Šaulių klubui ir Krivulės klubui, šio lapkričio 23 d. ruošiasi placiui mastu paminėti Lietuvos kariuomenės 40 metų sukaktį Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont ave.

— **Laisvės Kovų muziejaus** atidarymas prie Jaunimo Namų numatomas šio lapkričio 23 d. — **Rašytojas Stasys Tamulaitis** pakviestas pagrindiniu kalbėtoju minint Lietuvos kariuomenės 40 metų sukaktį š. m. lapkričio 23 d. (sekmadienį). Kalbos tema: Kovotojo reikšmė dėl Lietuvos laisvės.

— **Dariaus-Girėno Posto** patalpose įvyko lietuviškų organizacijų atstovų susirinkimas tikslu suorganizuoti ateinančioms metams Dariaus ir Girėno minėjimo komitetą. Komitetu nutarta padaryti visus susirinkimus dalyvavusius organizacijų atstovus, iš kurių tarpo išrinkta vykdomoji komisija iš: Dr. Stasio Bižio, pirminko; Kęstučio Dirko, vicepirm.; ir narių Zobarsko, Bendiko ir Tamulevičiaus.

— **Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga**, vadovaujama pirminko Z. Kolbos, ruošiasi Laisvės Kovų muziejaus atidarymui prie Čiurlionio galerijos. Turima 75 Lietuvos kariuomenės vaizdai, kurie bus išstatyti ryšium su lapkričio 23 dienos kariuomenės švente, o paskiau sudarys pastovią Čiurlionio galerijos dalį. Sąjunga turi 40 narių. Gruodžio mėn. pradžioje ruošiamą sąjungai priklausiančių dailininkų paroda. Po Naujų metų numatoma dail. Ant. Rūkštelės paroda.

— **Kipro Bielino** atsiminimų I tomas jau baigiamas spausdinti. Knygoje aprašomas autorius jaunystės laikotarpis iki mokslo Mintaujos ir Rygos gimnazijos, paliečiant socialistinį to meto Rygos sąjūdį.

— **Br. Murinas**, gyvenęs Melrose Parke, Ill., akvarele sukūrė eilę naujų rudens peizažų ir padarė keletą eskizų didesnės kompozicijoms.

— **Rapolas Skipitis** rašo savo atsiminimus.

— **Braižybos kursai** pradeda mi lapkričio 11 dieną 7 valandą vakaro Jaunimo Centre, 5620 South Claremont. Ten pat dar galima į juos įsirašyti. (Sk.)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Chicago's Istorijos

Draugijos muziejus

Chicago's Istorijos Draugijos Muziejaus lankytojų šiemet padaugėjo 13 nuošimčių. Viso šiemet muziejų aplankė 149,240, pernai 131,309. Vaikų lankytojų skaičius šiemet padaugėjo 10%. Muziejus yra Linkolno parko pietvakariname kampe prie Clark st ir North ave. Lankymo valandos nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet savaitės dienomis. Įėjimas nemokamas, išskiriant sekmadienius, kuomet imama po 25 c.

Marsas priartėjo

Nuo šio sekmadienio per porą mėnesių Marso planeta bus nuo žemės atstu "tik" apie 45 milijonus mylių. Ta proga pasinaudodamas Chicago's universitetas pradeda intensyvių Marso tyrimų. Universiteto vadovaujantis astronomas ir Marso specialistas prof. Gerard Kuiper stebės Marsą iš Yerkes observatorijos prie Williams Bay, Wis., ir iš McDonald observatorijos, Fort Davis, Tex. Šiuo metu Marse yra vasara ir bus tiriamos Marso tamsiosios vietos.

Prof. Kuiper pasakė, kad 1954 ir 1956 metais buvo rasta, jog Marso tamsiosios vietos visai nėra žalios, kaip ligi šiol buvo tvirtinama, o yra visiškai pilkos, greičiausiai lavos masės ir pelenai.

Nemalonios naujienos

Chicago's raketieriams

Patirta, kad ketvirtadienio naktį į Chicago slaptai buvo atvažiavęs Robert F. Kennedy, Senato raketieriams taryti komiteto vyr. patarėjas. Jis atvežęs iš Washingtono blogas naujienas pinigų lošimo mašinų pramonininkams ir operatoriams ir kai kuriems raketierių apšėtimams šoferių unijos lokalamis. Kennedy ir jo talkininkai Chicagoje tarėsi prieš senato komitetui pradedant toliau tyrimus vesti. Pirmasis numatytas pasaukti prieš senato komitetą Joseph (Joey) Glimco, šoferių lokalo 777, Chicago's taksis šoferių unijos, bosas. Glimco, kurs pats niekuomet nėra važiavęs taksi, yra artimas bičiulis stambiuji Chicago's gengsterių, jų tarpe ir Tonny Accardo, Chicago's srities gengsterių vyriausio bosas.

Siūlo Amerikai remti Afrikos "revoliuciją"

Ronald Segal, 26, iš Capetown, Pietų Afrika, kalbėdamas Chicagoje praeitą penktadienį, pasakė, kad Jungtinės Valstybės turinčios remti Afrikos negrus, kol neveli. Segal, kurs yra Vieno Pietų Afrikos laikraščio redaktorius, pabrėžė, kad negrų remiamą revoliuciją tenai yra neišvengiama ir kad jis yra atvykęs į JAV rinkti lėšų, sušelpanti 2,500 negrams, kurie yra Pietų Afrikoje sumiti už politinius nusikaltimus.

State gatvės šviesas

įžiebs ketvirtadienį

Miesto centre State gatvės nuo Lake iki Van Buren gatvių tarpas bus apšviestas naujomis galingomis šviesomis ateinančią ketvirtadienio vakarą lygiai 9 valandą, dalyvaujant gubernatoriui Stratton ir miesto merui Daley. Gatvė bus papuosta įvairiais balionais ir apšviesta spalvotais prožektoriais. Viso 70 lempų stulpų po 4 "rankas" yra pastatyta abipus State gatvės, vietoje senųjų, kurios buvo pastatytos dar prieš 32 metus. Lempos iš tolo atrodo kaip milžiniškos tulpės ar kitokie keturių petalių žiedai. Kiekviena lempa švies 4 kartus skaisčiau, kaip ligšiolinės.

Krizantemų paroda

Garfieldo ir Linkolno parkuose nuo lapkričio 9 d. iki 30 dienos vyksta 46-ji metinė krizantemų paroda. Galima matyti daugybę įvairiausių krizantemų rūšių, spalvų ir didumo, pradedant nuo pusės colio žiedelio skersmės iki aštuonių colių ir dar didesnių. Išstatyta daugiau kaip 600 rūšių krizantemų, kurios yra klasifikuotos ir įvardintos, ir dar keli šimtai bevardžių, išaugintų Garfieldo parko konservatorijoje.

Paroda atidaryta kasdien nuo 9 iki 9 valandų. Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas.

Apskrities tarnautojams pakeliamos algos

Visiems 13, 265 Cook apskrityje įstaigų tarnautojams nuo gruodžio 1 d. pakeliamos algos nuo 3% iki 5 nuošimčių, paskelbė perrinktas apskrities tarybos prezidentas Daniel Ryan. Toliau bus galima padaryti nepakeliant gyventojams mokesčių. Tas pakeliamas apskrities išlaidas padidinsias dviem milijonais dolerių metams. Suma busianti sukelta mokesčiais nuo naujų nuosavybių.

Radio astronomija

Radio astronomija tebėra nauja astronominio tyrinėjimo sritis, bet kad ir dar "vystyklusose", tačiau radio astronomija jau pasiekė milžiniškų laimėjimų mokslui, ne tik apie mūsų pačių saulės sistemą, bet apie tolimiausias galaksijas (žvaigždynus). Palyginus su optiniais teleskopais, radio teleskopai "įmato" dukart toliau ir erdvės pailgma, be to radio teleskopai pagauna signalus, ateinančius iš kitapus visatos dulkių ir kitokių kliūčių, kurių optiniai teleskopai negali permatyti. Visų tokių naujų atradimų rezultatų galima matyti ir girdėti Adlerio Planetariume per visa lapkričio mėnesį.

Rodymai Adlerio Planetariume vyksta kasdien 11 val. ryto ir 3 val. popiet nuo pirmadienio iki šeštadienio imtinai; be to antradienį ir penktadienį dar 8 val. vakaro. Sekmadieniais 2 ir 3:30 val. popiet. Adlerio planetariumas yra ant šiaurės salos Michigano paežerėje. Jackson bulvaru autobusas atveža prie pat Planetariumo durų.

1918 ir vėlesnių metų iš komunistinės veiklos dėl Lietuvos ir Lietuvoje paminėtos rašančių trys pavardės — Kapsukas, Aleksa ir Eidukevičius. Seniau net ir apie Aleksą buvo nutylėta. Sakytum, tik lietuviai komunistai praityje turėjo tik tuos tris veikėjus? Taip nebuvo. Jų buvo daugiau, bet vieni išlakstė, o kiti pačių komunistų padėti "užuomirson" ir, anot Baranauko:

Visa prapuolė; tik ant lauko pliko
Kelios pušelės apkreivės liko!.

(Atselta iš 4-to psl.)

dienų lietuviai komunistai, nori įrodyti, kad Lietuvos komunistų partijos praeitis buvo didvyriška; kad tais metais menamai visi Lietuvos darbo žmonės buvo pritvinkę komunistinėmis nuotakomis ir rimtai vieni kovojo už Lietuvos sovietizaciją, o raudonoji armija buvusi sudaryta iš Lietuvos Gyventojų.

Suprantama, B. Vaitkevičiui norėtųsi įrodyti, kad toji praeitis buvo labiau lietuviška, kad komunistų partijos atsiradimas Lietuvoje buvo neatsitiktinis, iš šalies kieno įsamydu sudarytas, bet natūralus, gyvenimiškas kūrinys. Tada ir sąžinė darosi ramesnė, savijauta geresnė, nes tai savų, o nepapirktų ar samdinių darbas.

Gi A. M. Andrejeviui, vyresniojo brolio "sūniui, smagiau tą praityje papuošti savų "didvyriškais" darbais.

Nesiseka su ta Lietuvos 1919 m. savietinės "revoliucijos" istorija, šlubuoja jo su Lietuvos komunistų partijos istorija.

Beveik kas autorius, tai sava kūryba. Ir kas idomiausia, kad vienu iš kitų toje rašomoje "istorijoje" mažiausiai suminima pavardžių ir nedaug kas paremiamą dokumentais.

1918 ir vėlesnių metų iš komunistinės veiklos dėl Lietuvos ir Lietuvoje paminėtos rašančių trys pavardės — Kapsukas, Aleksa ir Eidukevičius. Seniau net ir apie Aleksą buvo nutylėta. Sakytum, tik lietuviai komunistai praityje turėjo tik tuos tris veikėjus? Taip nebuvo. Jų buvo daugiau, bet vieni išlakstė, o kiti pačių komunistų padėti "užuomirson" ir, anot Baranauko:

Visa prapuolė; tik ant lauko pliko
Kelios pušelės apkreivės liko!.

— J. Vlks.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

30 AKRŲ FARMA su 9 kamb. namu ir 5 išnuomotais vienetais po \$10 iki \$15 per savaitę.

Strand Realty, 314 Canal St. Lemont, Ill. Tel.: Lemont 1780

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED ST.

Victory 2-7666

Jonas Grinius, savininkas

Siuntiniai į Lietuvą ir kitur

Pirmas atsitikimas, kad trims kostiumams medžiaga su persiuntimui ir kitomis išlaidomis tik \$39.00. Nepraleiskite šios progos! Atgabente savo siuntinius, ir kartu viską išsiųsite. Pas mus gausite visokių tinkamų siuntimui medžiagų ir kitų prekių. Kreipkitės į vedėją Praną Nedzinską.

PARCEL SERVICE

3322 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Tel.: Yards 7-0677

Atdara nuo 9 ryto iki 6 val. vak.

pirm. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 9 vak.

(J. Karvelio Prekybos patalpose). (Sk.)

NEPAMIRŠKIME

SAVO ARTIMŲJŲ

Siunčiame siuntinius Jūsų atneštus ir pas mus sudarytus. Galite dapiški šių medžiagų: 100% vilna, kostiumų medžiaga kainuoja tik \$12.25, 6 vyrišk. kostiumams su persiuntimu — tik \$59.00. Jūsų užsakymus siunčiame per Angliją, pigesni vaitai. Pasitūtimas pigesnis, negu kitur. PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LAfayette 3-2021. Liusės suvelnių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vak. (Sk.).

JOIN SKYWATCH

7 kamb. viršų ir 6 apačioje su moderniomis voniomis ir virtuvėmis. Automatinis alyva šildymas, uždari porčiai, 2 karų garažas. Pilna kaina \$18,500. Arti 58th ir Green St.

Tel.: Trianle 3-5860

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— MONDAY, NOVEMBER 10, 1958

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimai.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BRIGHTON Pk. 2x4 kamb. Autom. šildymas karštu vandeniu. Du neužbaigti kamb. atlie. Garažas. \$13,900. A. Reklaitis.

5 KAMBARIŲ 3 metų mūr. namas su 3 miegamais, geroje susisiekimo vietoje. Šildymas alyva. Naujas garažas. \$21,500. A. Katilius.

NETOLI 67-os ir Ashland 2 aukštų mūras. Viršuje labai didelis butas, apačioje taverna ir liquor store. Aut. alyvos šildymas. 2 auto garažas. \$25,200. A. Sirutis.

MARQUETTE Pk. 3 aukštų mūras. 2 karų mūr. garažas. Pajamų mėnesiui \$220 ir savininkui 5 kamb. butas. \$31,000. B. Liskus.

MARQUETTE Pk. rinktinėje vietoje gražus 3 butų mūras: 5, 5 ir 4 kamb. Aut. alyvos šildymas. Dvigubas garažas. A. Reklaitis.

13 APARTMENTŲ po 4 kamb. netoli Pulaski ir Wilcox. \$8,250 netto metinių pajamų. \$75,000. A. Sirutis.

6 KAMB. NAMAS su puikiu 3 kamb. butu rūšyje, tik 2 blokal nuo Marquette Parko. Gazo šildymas. Garažas. Sklypas 39 pėdų. \$24,000. A. Katilius.

CICEROJ mūr. namas: 5 butai ir 3 biizniai. \$700 pajamų ir mėn. A. Reklaitis.

2x6 MŪR. NAMAS ant 37 pėdų sklypo Marquette Pk. viduryje. Rūšyje didelis kamb. išnuomavimui. 2 karų mūr. gar. \$37,500. A. Katilius.

29 APARTMENTAI 3 aukštų mūras. Visi butai gražiai užlaikomi. Kaina 6% karto met. nuoma. A. Sirutis.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

BRIDGEPORTE mūrinis namas: 5, 5 ir 4 kamb. \$15,000. A. Reklaitis.

UZ \$40,500 pirkite namą, kuris jums neša mėn. \$610 pajamų. Yra 4 butai ir biiznio patalpa. Brighton Parke. A. Sirutis.

2x6 KAMB. Marquette Pk. Autom. šildymas karštu vandeniu. \$29,000. B. Liskus.

6 METU 4 kamb. mūr. arti Marquette Pk. Dar 2 kamb. galima įrengti viršų. Gazo šildymas. 2 karų garažas. \$20,900. A. Katilius.

VIRS \$13,000 metinių pajamų. 13 apartamentų mūr. namas. \$74,000. A. Reklaitis.

TIK \$17,900. Prie Francisco ir 73-cios 12 metų 5 kamb. mūr. rezidencija. Šildymas gazu. Garažas. A. Katilius.

PENSININKAMS puiki proga! 4½ akro derlingos žemės, dviejų butų po 5 kamb. namas. 2 karų garažas. Įmokėti tik \$5,000. Savininkas duos paskolą. B. Liskus.

50 PĖDŲ sklypas Marquette Parke. Galima pastatyti apartamentų namą. A. Katilius.

LIETUVIŠKOS KOLONIJOJE 3x4 ir 1-6, mūras. 47½ pėdų sklypas. Karšto vandens šiluma. Viskas gražiausiojo tvarkoje ir stovyje. \$395 mėn. pajamų. \$48,000. A. Sirutis.

TAVERNA IR SALĖ su visais įrengimais ir du butai gerojo Cicero vietoje. \$40,000, ar pasiūlymas. A. Linas.

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojamą turtą per mūsų įstaigą. Naudokitės mūsų teisingu pataravimu.

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą Income Tax patarnavimas veltui.

MARQUETTE PARK CENTRE

TVARKINGAS 5 KAMB. medinis, yra rūšys, šildymas gazu, garažas — \$14,300

MŪRINIS namas, du butai, 7 ir 3 kamb., šildymas karštu vandeniu, mūro garažas.

MŪRINIS BUNGALOW 5 kamb. ir butukas su baldais rūšyje, šildymas alyva, garažas, nauja geležinė tvora. \$19,700.

MŪRINIS, 2 po 5, centrinis šildymas karštu vandeniu gazu, 30 pėdų lotas, 2 auto garažas. \$26,500.

MEDINIS APKALTAS ant platus sklypo, naujai dekoruoti 2 butai, 5 ir 4 kamb. Centrinis šildymas, yra rūšys ir garažas. Vertas \$15,900.

SEPTYNIŲ METŲ, 5 kamb. mūrinis. Išsklotos sausos rūšys, šildymas gazu, geležinė tvora, mūro garažas. \$20,500.

GRAŽUS 5½ kamb. mūrinis, alyva karštu vandeniu šildymas, rūšys, 2 auto garažas. \$16,800.

APARTMENTINIS mūras, 4 po 5, geros pajamos. \$35,000.

DIDELĖ MAISTO KRAUTUVĖ ir 6½ kamb. butas mūrinis namas, yra garažas, visi krautuvės įrengimai ir prekės, geras biznis. \$23,000.

MODERNUS NAUJAS mūrinis, puošnus 5 kamb. butas ir 3 įrengti kambariai sausame rūšyje; garažas, Evergreen Parke. \$24,000.

BRIGHTON PARKE MŪRINIAI

DVIPLATIS, 2 po 6, centr. šild.

DVIPLATIS, 5 ir 6 kamb., 2 auto garažas. \$16,000.

K. VALDIS

REAL ESTATE

2655 WEST 69th STREET

REpublic 7-7200 arba REpublic 7-8534

GAGE Pk. mūrinis 5 kamb. bungalow, centr. šildymas duju, 1 auto garažas, tuoj galima užimti. Labai žema kaina. Mūrinis 3 butų, 5-4-3 kamb., centr. šildymas, 2 auto garažas. \$140 pajamų ir butas.

Brighton Pk. mūrinis 3 butų, 2 po 4 ir atlie 2 kamb. Modernios vonios, 2 auto garažas.

Mūrinis, 2 po 6, centr. šildomas, moderniški butai.

Mūrinis, 6-4 kamb. ir beauty shop. Centr. šildymas, garažas.

Turime daug ir įvairių namų visose vietose. Parūpiname paskolas ir draudimą.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE

2737 W. 43rd St. CL 4-2390

NORINTIEJI PARDUOTI ar pirkti nekilnojamą turtą, kreipkitės į aktyvią ir rezultatus duodančią įstaigą. Pastiteiravę mūsų namų sąrašę, ištikinsite geras pirkinius.

BELL - VARPAS

Real Estate, Insurance, Notary Public

5916 SO. WESTERN AVENUE

Prospect 8-2233

KAS NORI PIRKTI AR PARDUOTI nekilnojamą turtą arba išnuomoti butus — tegu kreipiasi dėl greito ir sąžiningo patarnavimo į

VAINA REALTY

6540 S. Western Ave. RE 7-9515

2 BUTŲ M